

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет

Кафедра фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему Управління фінансовою стійкістю комерційного банку

здобувача групи Ф-24м
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Троценко Владислав Юрійович
(ПІБ)

(підпис)

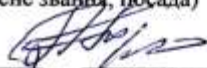
Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Турило А.М.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

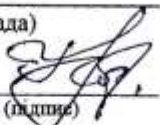
Рцензент:

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Короленко Р.В.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед Екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувачка кафедри ФСГПР

кандидат економічних наук, доцент

Короленко Р.В.

Кривий Ріг 2025

Криворізький національний університет

Кафедра фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри ФСТГВ
доцент Кореленко Р.В.

« 30 » червня 2025 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу

Троценко Влдислав Юрійович

1. Тема роботи «Управління фінансовою стійкістю комерційного банку»

Керівник роботи Турило Анатолій Михайлович

(прізвище та ініціали)

затверджені наказом по КНУ від « 30 » червня 2025 № 440

2. Строк подання здобувачем закінченої роботи 15 грудня 2025

3. Вихідні дані до роботи Річна фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк», навчальні посібники, статистичні данні, інтернет – ресурси.

4. Зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи (назви розділів)

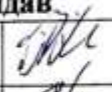
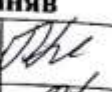
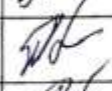
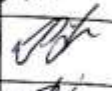
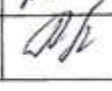
Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Розділ 2. Загальна характеристика та аналіз управління фінансовою стійкістю АТ КБ «Приватбанк»

Розділ 3. Шляхи удосконалення управління фінансовою стійкістю комерційного банку

5. Перелік графічного матеріалу: Рис. 1. Чинники фінансової стійкості. Рис. 2. Функції фінансової стійкості банку в економічній системі. Табл. 1. Методи оцінювання фінансової стійкості банку. Табл. 2. Показники оцінки фінансової стійкості. Табл. 3. Методика розрахунку показників фінансової стійкості Рис. 3. Складові інформаційного забезпечення управління фінансовою стійкістю комерційних банків. Табл. 4. Аналіз активів Приватбанку. Табл. 5. Аналіз зобов'язань Приватбанку. Табл. 6. Аналіз власного капіталу Приватбанку. Табл. 7. Аналіз фінансових результатів Приватбанку, млн грн. Рис. 4. Динаміка процентних та комісійних доходів та витрат Приватбанку за 2022-2024 рр. Рис. 5. Динаміка чистого прибутку Приватбанку. Табл. 8. Динаміка економічних нормативів та ліквідності Приватбанку. Табл. 9. Доля коштів клієнтів у загальній сумі зобов'язань. Табл. 10. Вплив валютних коливань на прибуток та капітал Приватбанку. Табл. 11. Концентрація процентного ризику Приватбанку. Табл. 12. Розрахунок показників ROA та ROE Приватбанку. Рис. 6. Динаміка ROA та ROE. Табл.13. Розрахунок показників фінансової стійкості Приватбанку згідно методики Журавльової Т.О. Рис.7. Напрями оптимізації управління активами і пасивами Приватбанку. Рис.8. Недоліки системи управління фінансовою стійкістю ПриватБанку

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	ПІБ та посада консультанта	Підпис/ Дата			
		завдання видав		завдання прийняв	
1 розділ	Турио Анатолій Михайлович, професор кафедри	30.06.2025		16.10.2025	
2 розділ	Турио Анатолій Михайлович, професор кафедри	16.10.2025		13.11.2025	
3 розділ	Турио Анатолій Михайлович, професор кафедри	13.11.2025		15.12.2025	

7. Дата видачі завдання 30.06.2025

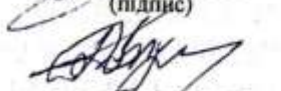
Календарний план

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Співбесіда зі здобувачем за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	30.06.2025	Виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної роботи	30.06.- 06.09.2025	Виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної роботи	16.10.2025	Виконано
4	Підготовка 1 розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	13.11.2025	Виконано
5	Підготовка 2 розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	05.12.2025	Виконано
6	Підготовка 3 розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	25.11- 16.12.2025	Виконано
7	Підготовка вступної частини	06.12- 05.12.2025	Виконано
8	Підготовка висновків	06.12- 15.12.2025	Виконано
9	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	15.12.2025	Виконано
10	Отримання відгуку	15.12.2025	Виконано
11	Отримання рецензії	18.12.2025	Виконано
12	Попередній захист роботи	30.06.2025	Виконано
13	Захист роботи У ДЕК	30.06.- 06.09.2025	Виконано

Здобувач

Керівник роботи

(підпис)

(підпис)

Троценко В.Ю.
(прізвище та ініціали)

Турило А.М.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	8
1.1 Економічна сутність та значення фінансової стійкості банку	8
1.2 Показники та методи оцінювання фінансової стійкості банку	13
1.3 Нормативно-правове та інформаційне забезпечення щодо управління фінансовою стійкістю комерційного банку	20
2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	27
2.1 Загальна характеристика АТ КБ «ПриватБанк»	27
2.2 Аналіз факторів, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку.....	31
2.3 Оцінка фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк».....	36
3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	54
3.1 Впровадження сучасних методів управління фінансовою стійкістю комерційного банку.....	54
3.2 Оптимізація структури активів та пасивів АТ КБ «ПриватБанк»	63
3.3 Використання цифрових технологій та ризик-менеджменту для підвищення фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»	71
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	91

РЕФЕРАТ

Магістерська робота: 98 с., 13 табл., 8 рис., 49 джерел, 4 додатки.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю комерційного банку.

Предметом дослідження є засади забезпечення фінансової стійкості комерційного банку в сучасних економічних умовах.

Метою дослідження є аналіз системи управління фінансовою стійкістю комерційного банку (на прикладі АТ КБ «Приват банк»).

Методи дослідження: аналіз і синтез, дедукція і індукція, класифікація, порівняння, абстрагування, системний підхід, спостереження, історичний, узагальнення.

Основні результати дослідження:

- розкрито економічну сутність і функції фінансової стійкості банку; систематизовано внутрішні та зовнішні чинники її формування; конкретизовано інформаційне, методичне та нормативно-правове забезпечення.

- сформовано систему показників оцінювання фінансової стійкості і запропоновано алгоритм інтегральної оцінки стійкості банку.

- здійснено аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» за 2020–2024 рр..

- запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою стійкістю: оптимізація структури активів і пасивів (ALM), підсилення ризик-менеджменту (процентний, валютний, кредитний ризики), використання цифрових технологій і ВІ-платформ для оперативного моніторингу, удосконалення внутрішніх політик ліквідності та капіталу.

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, БАНК, КАПІТАЛ, ЛІКВІДНІСТЬ, НОРМАТИВИ НБУ, РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ, ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК, СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ, МОДЕЛЮВАННЯ, ALM, «ПРИВАТБАНК».

ВСТУП

Актуальність дипломної роботи. Сучасний розвиток банківської системи України відбувається в умовах підвищеної економічної нестабільності, зумовленої як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Комерційні банки, будучи ключовою ланкою фінансового посередництва, забезпечують акумулювання, розподіл та ефективне використання грошових ресурсів, а їхня фінансова стійкість є фундаментальною умовою стабільного функціонування економіки загалом. Поглиблення інтеграції України у світову фінансову систему, зростання конкуренції, зміни у регуляторному полі та вплив глобальних кризових явищ актуалізують потребу в ефективних механізмах управління фінансовою стійкістю банків. Недостатній рівень фінансової стабільності здатен призвести до втрати довіри клієнтів, відтоку капіталу, порушення платоспроможності та навіть банкрутства, що безпосередньо впливає на макроекономічну безпеку держави. Тому, тема дипломної роботи є актуальною.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю комерційного банку.

Предметом дослідження є засади забезпечення фінансової стійкості комерційного банку в сучасних економічних умовах.

Метою дослідження є аналіз системи управління фінансовою стійкістю комерційного банку (на прикладі АТ КБ «Приват банк»).

Завдання дослідження:

1. Розкрити економічну сутність та значення фінансової стійкості банку.
2. Визначити показники та методи оцінювання фінансової стійкості банку.
3. Дослідити нормативно-правове та інформаційне забезпечення щодо управління фінансовою стійкістю комерційного банку.

4. Надати загальну характеристику АТ КБ «ПриватБанк».
5. Провести оцінку фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк».
6. Проаналізувати фактори, що впливають на фінансову стійкість банку.
7. Розглянути сучасні методи управління фінансовою стійкістю та обґрунтувати доцільність їх впровадження.
8. Визначити шляхи оптимізації структури активів та пасивів банку.
9. Розкрити можливості використання цифрових технологій та інструментів ризик-менеджменту для підвищення фінансової стійкості банку.

Методи дослідження: аналіз і синтез, дедукція і індукція, класифікація, порівняння, абстрагування, системний підхід, спостереження, історичний, узагальнення.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1 Економічна сутність та значення фінансової стійкості банку

Фінансова стійкість банку є однією з базових характеристик його діяльності, що відображає здатність установи зберігати рівновагу між зобов'язаннями та активами, забезпечувати прибутковість і ліквідність, а також витримувати вплив негативних внутрішніх та зовнішніх факторів. Її наявність визначає рівень надійності банку, ступінь довіри з боку клієнтів та контрагентів, а також перспективи розвитку у конкурентному середовищі. Стійкий банк спроможний своєчасно виконувати всі фінансові зобов'язання перед вкладниками, позичальниками, інвесторами та державою навіть у несприятливих економічних умовах, що робить його важливим елементом стабільності фінансової системи країни.

Рисін В.В. підкреслює, що «саме забезпечення фінансової стійкості банків формує основу стабільного функціонування банківської системи та виступає гарантією ефективних економічних трансформацій і зростання на макрорівні». [35, с.3]

Економічний зміст фінансової стійкості визначається спроможністю банку формувати оптимальний капітал, контролювати ризики, зберігати платоспроможність і ліквідність, а також досягати стабільної прибутковості протягом тривалого періоду. Вона охоплює не лише показники, що характеризують поточний стан банківської установи, а й сукупність її стратегічних можливостей адаптуватися до змін ринкового середовища. Таким чином, фінансова стійкість має комплексний характер, поєднуючи в собі елементи фінансової стабільності, ефективності управління, конкурентоспроможності та здатності до розвитку [38, с.81].

Суттєвою рисою фінансової стійкості є її динамічність. Банківська діяльність пов'язана з постійними коливаннями ринкових умов, зміною процентних ставок, валютних курсів, вартості фінансових інструментів, що безпосередньо впливають на баланс активів і пасивів. З цієї причини фінансова стійкість не може бути розглянута як фіксований стан, а радше як результат безперервного управління, яке вимагає постійного аналізу, прогнозування та прийняття управлінських рішень.

Зміст категорії «фінансова стійкість» у банківській практиці формується під впливом кількох наукових підходів. Береславська О.І. визначає фінансову стійкість банків як «стабільність функціонування всієї банківської системи, збалансованості її ресурсів, ліквідності активів і наявності необхідних резервів» [2, с.537]. На думку Волкової В.В. та Верницького Б.В., стійкість комерційного банку характеризується «якісним і кількісним станом його активів та пасивів, що забезпечує надійність діяльності установи й формує довіру клієнтів і контрагентів» [4, с.50]. У свою чергу, Смиковська А.С. розглядає фінансову стійкість банку як «динамічну інтегральну характеристику здатності банку, як системи трансформації ресурсів і ризиків, ефективно виконувати свої функції з урахуванням балансу економічних інтересів, а також стійко реагувати на вплив внутрішніх і зовнішніх чинників» [41, с.352].

Фінансова стійкість має ключове значення для підтримання довіри до банківської системи загалом. В умовах ринкової економіки довіра виступає важливим нематеріальним активом, що визначає успішність роботи банку. Вкладники, інвестори та бізнес-партнери, оцінюючи фінансовий стан установи, орієнтуються на її здатність виконувати зобов'язання та забезпечувати стабільність грошових потоків. Порушення цієї стійкості, особливо в умовах кризових явищ, може спровокувати масовий відтік депозитів і капіталу, що у свою чергу створює ланцюгову реакцію у банківській системі.

Рисін В.В. зазначає, що на фінансову стійкість банку можуть впливати чинники зовнішнього та внутрішнього середовища (рис.1.1).

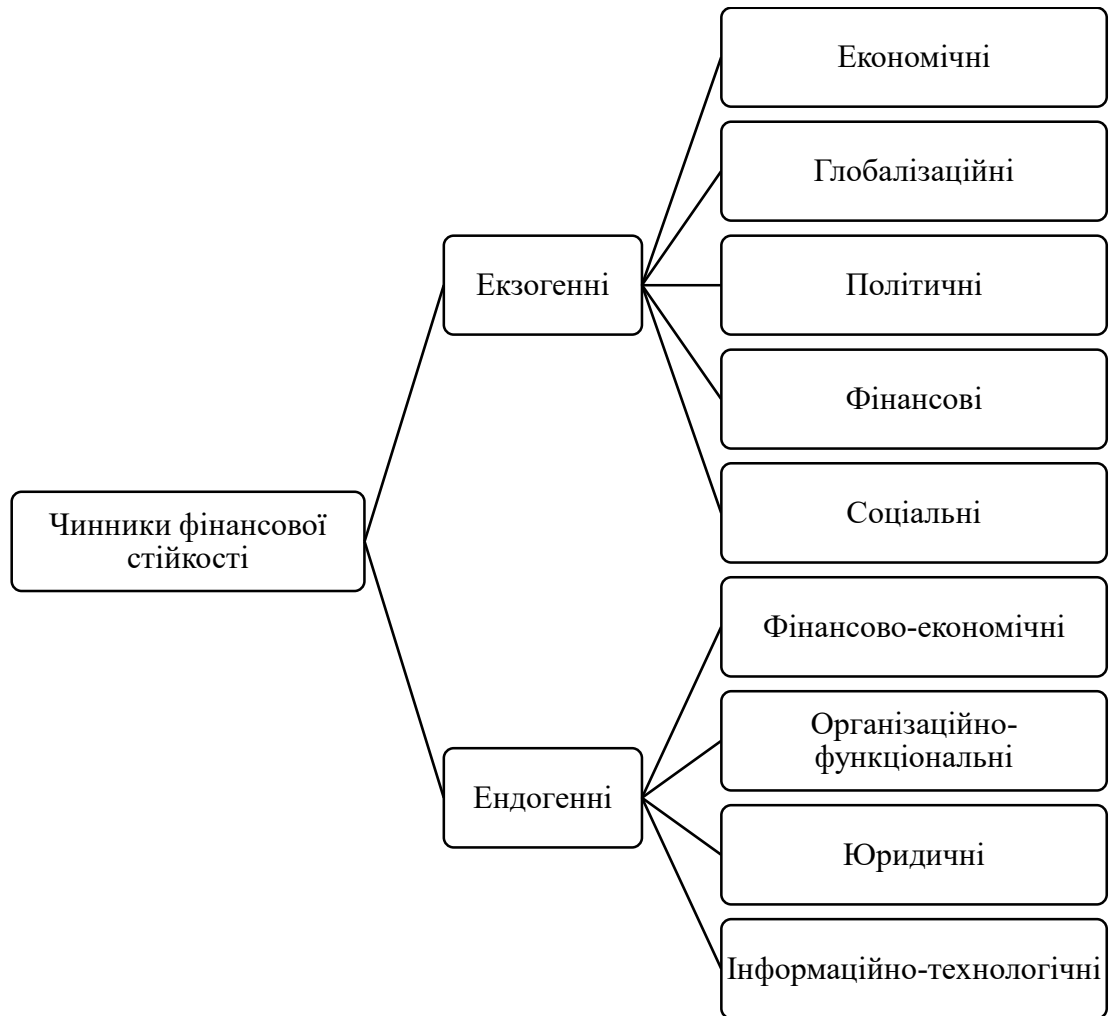

Рисунок 1.1 – Чинники фінансової стійкості

Джерело: створено автором на основі [35, с.4]

Волкова В.В. та Верницький Б.В. виокремлюють внутрішні та зовнішні чинники, що визначають фінансову стійкість банку. До внутрішніх автори відносять адекватність капіталу, якість і ліквідність активів, рівень менеджменту, показники рентабельності та загальну платоспроможність установи. Серед зовнішніх чинників виділяють економічні (загальний стан економіки, податкову політику тощо), соціально-політичні та фінансові (зокрема стан грошового ринку) [4, с.50].

Вінниченко О. В., Громакова В. В. виділяють ще ширшу класифікацію чинників фінансової стійкості, яка наведена у Додатку А. [3, с.377]

Визначення значення фінансової стійкості банку потребує розгляду її функціонального призначення в економічній системі та ролі у забезпеченні сталого розвитку (рис.1.2).

Рисунок 1.2 – Функції фінансової стійкості банку в економічній системі

Джерело: розроблено та побудовано автором

Згідно рис.1.2, передусім фінансова стійкість виконує стабілізуючу функцію, що дозволяє банку підтримувати безперервність виконання своїх зобов'язань незалежно від коливань макроекономічної кон'юнктури. Ця здатність ґрунтується на наявності достатнього обсягу капіталу, диверсифікованій структурі активів та пасивів, а також налагодженій системі ризик-менеджменту. Стабілізуюча функція проявляється не лише у кризові періоди, а й у повсякденній діяльності, забезпечуючи прогнозованість фінансових результатів та сталість відносин з клієнтами.

Також, важливою є захисна функція, яка спрямована на протидію внутрішнім і зовнішнім загрозам, що можуть поставити під сумнів платоспроможність та ліквідність банку. До зовнішніх загроз належать коливання валютних курсів, зміни процентних ставок, інфляційні процеси, політична нестабільність та світові фінансові кризи. Внутрішніми факторами ризику є неефективна кредитна політика, концентрація активів у вузьких сегментах ринку, недостатня диверсифікація джерел фінансування, а також управлінські помилки. Система забезпечення фінансової стійкості покликана

мінімізувати вплив цих ризиків шляхом впровадження механізмів їх ідентифікації, моніторингу та нейтралізації.

Регуляторна функція фінансової стійкості проявляється у взаємодії банку з державними органами та міжнародними фінансовими інституціями. Центральний банк, виступаючи головним регулятором, встановлює обов'язкові нормативи, що спрямовані на підтримання належного рівня капіталізації, обмеження надмірних ризиків та забезпечення ліквідності. Дотримання цих вимог не лише гарантує правомірність діяльності банку, а й слугує інструментом підвищення його надійності в очах ринку. Міжнародні стандарти, зокрема рекомендації Базельського комітету з банківського нагляду, сприяють уніфікації підходів до оцінки фінансової стійкості, створюючи передумови для підвищення прозорості та ефективності управління.

Стратегічна функція фінансової стійкості полягає у формуванні потенціалу для довгострокового розвитку банку. Стійка фінансова позиція дозволяє розширювати спектр банківських продуктів і послуг, інвестувати у технологічні інновації, виходити на нові ринки, залучати кваліфіковані кадри та забезпечувати високу якість сервісу.

Значення фінансової стійкості можна також розглядати через її вплив на макроекономічну стабільність. Банківський сектор виконує ключову роль у трансмісії монетарної політики, перетворюючи ресурси заощаджувачів на кредити для підприємств і населення. Якщо значна кількість банків втрачає фінансову стійкість, це призводить до збоїв у грошовому обігу, зменшення інвестиційної активності, поглиблення економічної рецесії. Навпаки, стійкі банки здатні підтримувати кредитування навіть у складних економічних умовах, пом'якшуючи негативний вплив криз на господарську діяльність.

Оцінюючи значення фінансової стійкості, не можна залишити поза увагою її соціальний вимір. Банки, які впевнено виконують свої зобов'язання, формують довіру населення до фінансової системи, стимулюють залучення заощаджень, сприяють розвитку підприємництва та підвищенню рівня життя.

Втрата стійкості хоча б однією великою установою може мати ефект доміно, викликаючи паніку серед вкладників і провокуючи кризу довіри до банківського сектору в цілому.

Важливо зазначити, що значення фінансової стійкості набуває особливої актуальності в умовах глобалізації, коли економіки країн тісно взаємопов'язані. Міжнародні потоки капіталу, транснаціональні банківські групи та інтеграція фінансових ринків зумовлюють швидке поширення фінансових шоків з однієї країни до іншої. У таких умовах фінансова стійкість окремого банку перетворюється на елемент колективної безпеки фінансової системи.

Отже, фінансова стійкість банку є багатовимірним явищем, що поєднує у собі економічні, організаційні, правові та технологічні аспекти. Її економічна сутність полягає у здатності установи ефективно управляти ресурсами, ризиками та прибутковістю в умовах постійної змінності ринкового середовища, тоді як значення виходить далеко за межі внутрішніх завдань і охоплює інтереси всієї економічної системи. Збереження фінансової стійкості – це не разова дія, а безперервний процес, який потребує системного підходу, гнучкого планування та інтеграції найкращих міжнародних практик.

1.2 Показники та методи оцінювання фінансової стійкості банку

Оцінювання фінансової стійкості банку є ключовим елементом управління його діяльністю та прийняття стратегічних і тактичних рішень. Правильне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє своєчасно виявити потенційні загрози, розробити заходи щодо їх нейтралізації та забезпечити стабільний розвиток установи навіть в умовах несприятливого ринкового середовища.

Методи оцінювання фінансової стійкості банку поділяються на кількісні та якісні. Кількісні методи ґрунтуються на аналізі фінансових показників, отриманих на основі бухгалтерської та статистичної звітності. Вони

дозволяють об'єктивно виміряти окремі параметри діяльності банку, порівняти їх з нормативами, середньогалузевими значеннями та динамікою попередніх періодів. Якісні методи, своєю чергою, передбачають експертну оцінку управлінських рішень, організаційної структури, корпоративної культури та інших чинників, що не піддаються прямому вимірюванню, але суттєво впливають на фінансову стійкість (табл.1.1) [13, с.208].

Таблиця 1.1 – Методи оцінювання фінансової стійкості банку

Група	Методи	Характеристика
Кількісні	Коефіцієнтний аналіз	Розрахунок системи фінансових коефіцієнтів (ліквідність, капіталізація, прибутковість, якість активів тощо), порівняння з нормативами та еталонними значеннями.
	Аналіз трендів	Дослідження динаміки показників у часі, виявлення тенденцій та прогнозування майбутнього стану банку.
	Стрес-тестування	Моделювання кризових сценаріїв (відтік депозитів, девальвація, зростання проблемних кредитів) та оцінка здатності банку їх витримати.
	Інтегральні методи	Розрахунок єдиного узагальненого показника на основі зваженої суми окремих індикаторів.
Якісні	Експертні оцінки	Оцінка управлінських процесів, корпоративної культури, бізнес-моделі банку фахівцями. Дозволяє врахувати фактори, що не відображаються у звітності.
Комбіновані	Рейтингова оцінка (CAMELS)	Поєднує кількісні та якісні показники: капітал, якість активів, менеджмент, доходність, ліквідність, чутливість до ринкових ризиків.
	Комбіновані авторські та міжнародні методики	Інтеграція кількісних розрахунків і якісних оцінок; гармонізація внутрішніх стандартів банку з міжнародними вимогами.

Одним з найпоширеніших кількісних методів є коефіцієнтний аналіз, який передбачає розрахунок системи взаємопов'язаних коефіцієнтів, що характеризують капіталізацію, ліквідність, рентабельність, якість активів та структуру зобов'язань банку. Перевагою цього методу є його відносна простота та можливість порівняння отриманих результатів з еталонними значеннями або нормативами, встановленими регулятором. Проте коефіцієнтний аналіз має й обмеження, зокрема він відображає лише певний момент часу і не враховує якісних аспектів управління [6, с.178].

Поширеним методом є аналіз трендів, який полягає у вивченні динаміки ключових показників фінансової стійкості за певний період часу. Такий підхід дозволяє виявити не лише поточний рівень показників, а й тенденції їх зміни, що особливо важливо для прогнозування майбутнього стану банку. Аналіз трендів може проводитися як на основі абсолютних величин, так і відносних коефіцієнтів, а для підвищення точності прогнозів використовуються методи статистичного моделювання та економетричного аналізу.

Стрес-тестування є ще одним важливим інструментом оцінювання фінансової стійкості, який передбачає моделювання різних кризових сценаріїв та оцінку здатності банку витримати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів. Наприклад, можуть розглядатися сценарії різкого підвищення процентних ставок, девальвації національної валюти, масового відтоку депозитів чи зростання частки проблемних кредитів. Результати стрес-тестування дозволяють визначити межі фінансової стійкості банку та розробити заходи щодо їх розширення [26, с.700].

Крім того, для оцінювання фінансової стійкості застосовуються інтегральні методи, що передбачають розрахунок єдиного узагальненого показника на основі зваженої суми окремих індикаторів. Вибір вагових коефіцієнтів залежить від пріоритетів банку, умов його діяльності та специфіки ринку. Такі інтегральні показники зручні для порівняння між різними банками або для відстеження змін у часі, проте вони можуть втрачати деталі, які містяться у вихідних даних.

Важливими є й якісні методи, зокрема експертні оцінки. Цей підхід полягає у формуванні групи кваліфікованих фахівців, які на основі аналізу управлінських процесів, корпоративної культури, стратегічних документів та бізнес-моделі банку роблять висновки про його фінансову стійкість. Хоча цей метод має суб'єктивний характер, він дозволяє врахувати ті чинники, які не відображаються у фінансовій звітності, але можуть суттєво впливати на здатність банку протидіяти кризам.

У сучасних умовах набуває поширення використання комбінованих методів, які інтегрують кількісні розрахунки та якісні оцінки. Такий підхід забезпечує комплексне бачення фінансової стійкості та підвищує достовірність результатів аналізу. У міжнародній практиці банки часто поєднують внутрішні методики з вимогами регуляторів і рекомендаціями міжнародних організацій, що дозволяє гармонізувати оцінювання з глобальними стандартами. Для більш глибокого аналізу використовується метод рейтингової оцінки, який поєднує кількісні та якісні показники. Найвідомішим прикладом є система CAMELS, що застосовується у багатьох країнах для комплексної оцінки банків. Назва системи є акронімом, утвореним від перших літер англійських слів, які позначають ключові блоки оцінювання: достатність капіталу (Capital adequacy), якість активів (Asset quality), якість менеджменту (Management quality), доходність (Earnings), ліквідність (Liquidity) та чутливість до ринкових ризиків (Sensitivity to market risk). За кожним блоком банк отримує оцінку за шкалою, після чого формується загальний рейтинг, який відображає рівень його фінансової стійкості [6, с.178].

Показники оцінки фінансової стійкості умовно можна поділити на кілька груп, залежно від того, які аспекти діяльності банку вони відображають (табл.1.2).

Таблиця 1.2 – Показники оцінки фінансової стійкості

Група показників	Основні індикатори	Характеристика / Значення
Капіталізація та ліквідність	Економічні нормативи	1. Економічні нормативи капіталу.. 2. Економічні нормативи ліквідності.. 3. Економічні нормативи кредитного ризику. 4. Економічні нормативи інвестування.
Якість активів	Частка проблемних кредитів у портфелі Рівень забезпеченості кредитів Резерви під кредитні ризики	Характеризує кредитний ризик; проблемними вважають кредити з простроченням понад 90 днів або з високою ймовірністю неповернення.

Продовження таблиці 1.2

Прибутковість	ROA (рентабельність активів) ROE (рентабельність капіталу) NIM (чиста процентна маржа)	Показують ефективність використання активів і капіталу, здатність генерувати доходи та нарощувати капітал внутрішніми джерелами.
Структура ресурсної бази	Частка коштів населення, корпоративних клієнтів, міжбанківських кредитів тощо	Відображає диверсифікацію джерел фінансування; зменшує ризик ліквідності та підвищує гнучкість банку.
Чутливість до ринкових ризиків	Процентний ризик Валютний ризик	Виникає через невідповідність строків і ставок за активами й пасивами (зменшує процентний дохід). Пов'язаний зі змінами валютних курсів, актуальний для банків з високою часткою валютних операцій.

Першою і найбільш фундаментальною є група показників капіталізації. Розмір і структура власного капіталу банку визначають його можливості щодо розширення діяльності, здатність покривати збитки та відповідати вимогам регулятора. Найпоширенішим індикатором у цій групі є норматив адекватності капіталу, що визначається як відношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів. У міжнародній практиці, відповідно до вимог Базельського комітету, цей показник має становити не менше 8 %, тоді як у національних нормативних документах значення може відрізнятися, враховуючи специфіку економіки [5 с.53].

Другою важливою групою є показники ліквідності, які демонструють здатність банку своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання за рахунок наявних ліквідних активів [41, с.352]. До таких показників належать коефіцієнт миттєвої ліквідності, що відображає співвідношення грошових коштів і високоліквідних активів до зобов'язань до запитання, а також коефіцієнт поточної ліквідності, який враховує активи та зобов'язання зі строком до одного року. Міжнародні стандарти передбачають також розрахунок показника LCR, який визначає здатність банку витримати відтік коштів протягом 30 днів за умов стресових сценаріїв.

Наступною групою є показники якості активів, які безпосередньо впливають на прибутковість і фінансову стабільність банку. Найважливішим індикатором тут є частка проблемних кредитів у кредитному портфелі, що характеризує рівень кредитного ризику. У багатьох країнах до проблемних відносять кредити з простроченням понад 90 днів або ті, за якими існує висока ймовірність неповернення. Крім того, аналізується структура кредитного портфеля за галузями та категоріями позичальників, рівень забезпеченості кредитів заставою, обсяг сформованих резервів під кредитні ризики.

Четверта група охоплює показники прибутковості, що відображають здатність банку генерувати доходи та підтримувати рентабельність у довгостроковій перспективі. Найчастіше використовують такі індикатори, як рентабельність активів (ROA), рентабельність капіталу (ROE) та чиста процентна маржа (NIM). Високі значення цих показників свідчать про ефективність використання ресурсів і здатність банку нарощувати капітал за рахунок внутрішніх джерел, що є важливим фактором фінансової стійкості.

Окремої уваги заслуговують показники, що характеризують структуру ресурсної бази банку. Аналізується частка коштів населення, корпоративних клієнтів, міжбанківських кредитів та інших джерел у загальному обсязі пасивів. Диверсифікована структура ресурсів забезпечує більшу гнучкість у реагуванні на зміни ринкової ситуації.

Процентний ризик виникає у разі невідповідності строків та ставок за активами й пасивами, що може призвести до зниження чистого процентного доходу. Валютний ризик пов'язаний зі змінами курсів валют і особливо актуальний для банків, що активно працюють на міжнародних ринках або мають значну частку валютних операцій у структурі балансу.

Журавльова Т.О. для формування моделі розрахунку інтегральної оцінки фінансової стійкості пропонує наступні показники та методику їх розрахунку (табл.1.3).

Таблиця 1.3 – Методика розрахунку показників фінансової стійкості
[13, с.210]

Показник	Формула розрахунку
X1- коефіцієнт надійності;	Власний капітал/Залучені кошти
X2 – коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів;	Власний капітал/Залучені кошти
X3 – коефіцієнт концентрації власного капіталу;	Капітал / Активи
X4 - співвідношення капіталу до депозитів;	Капітал / Депозити
X5 – коефіцієнт, що показує рівень депозитів у зобов'язаннях;	Депозити/Зобов'язання
X6 – коефіцієнт кредитної активності;	Кредитні вкладення / Загальні активи
X7 – коефіцієнт миттєвої ліквідності;	(Сума коштів на кореспондентському рахунку та в касі) / Поточні рахунки банку
X8 – коефіцієнт співвідношення високоліквідних та загальних активів;	(Готівка+банківські метали+кошти в НБУ+Цінні папери+Кредити в інших банках)/Активи
X9 - коефіцієнт платоспроможності.	Власний капітал /Активи, зважені на ризик

Із обраних критеріїв показників (табл.1.3) застосовано модель розрахунку інтегрального показника фінансової стійкості банку, яка матиме наступний вигляд:

$$I = \frac{x_1}{0.05} + \frac{x_2}{0.1} + \frac{x_3}{0.1} + \frac{x_4}{0.15} + \frac{x_5}{0.15} + \frac{x_6}{0.65} + \frac{x_7}{0.02} + \frac{x_8}{0.15} + \frac{x_9}{0.14} \quad (1.1)$$

де I – інтегральний показник фінансової стійкості банку; x_i - якісні показники фінансової стійкості

Нікольчук Ю. розробила механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку, який наведено у Додатку Б [30, с.219].

Таким чином, ефективність методів оцінювання фінансової стійкості банку залежить від якості вихідних даних, кваліфікації аналітиків і здатності поєднувати кількісні та якісні підходи. Використання кількох методів одночасно дозволяє мінімізувати ризик упереджених або неповних висновків і створює більш надійну основу для прийняття управлінських рішень.

1.3 Нормативно-правове та інформаційне забезпечення щодо управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Нормативно-правове забезпечення управління фінансовою стійкістю комерційних банків в Україні формує фундамент для ефективного функціонування банківського сектору, визначаючи рамки, у межах яких банки здійснюють свою діяльність, оцінюють ризики та забезпечують стабільність фінансових потоків. Воно охоплює комплекс законодавчих актів, підзаконних нормативних документів, регуляторних приписів та методичних рекомендацій, спрямованих на підтримку платоспроможності, ліквідності та захисту інтересів вкладників і кредиторів. Ключову роль у цьому процесі відіграє Національний банк України, який не лише виконує функцію центрального банку та регулятора, але й розробляє детальні інструкції, що регламентують порядок розрахунку економічних нормативів, вимоги до структури капіталу, формування резервів, управління ліквідністю та контролю за ризиками.

Базовим нормативно-правовим документом є Закон України «Про банки і банківську діяльність» [14], який закріплює правові засади створення, реєстрації, ліцензування та ліквідації банків, визначає принципи їх функціонування, систему корпоративного управління та порядок нагляду з боку НБУ. Закон містить положення про капітал банку, включаючи мінімальний розмір статутного капіталу, вимоги до структури власності, прозорість фінансової звітності та розкриття інформації. Він також визначає перелік банківських операцій і послуг, порядок організації внутрішнього контролю, систему управління ризиками та вимоги до формування резервів під активні операції.

Важливе місце у системі нормативного регулювання займають економічні нормативи, встановлені НБУ [32], які є кількісними індикаторами фінансової стійкості банків. До них належать нормативи капіталу, ліквідності, кредитного ризику, інвестування та валютної позиції. Наприклад, норматив

адекватності регулятивного капіталу (Н2) визначає, чи має банк достатній запас власних коштів для покриття ризиків, норматив миттєвої ліквідності (Н4) відображає здатність установи виконати зобов'язання перед клієнтами у найближчі дні, а норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) обмежує концентрацію ризику. Дотримання цих нормативів є обов'язковим для всіх банків і підлягає регулярному контролю з боку регулятора.

Міжнародні стандарти банківського регулювання, зокрема положення Базельського комітету з банківського нагляду, інтегруються в українське нормативно-правове поле через адаптацію вимог Базель II та Базель III. Це стосується, зокрема, підвищення вимог до якості капіталу, запровадження коефіцієнта покриття ліквідності (LCR), коефіцієнта чистого стабільного фондування (NSFR) та системи стрес-тестування. Впровадження цих стандартів сприяє підвищенню стійкості банківської системи та забезпечує її сумісність із глобальними підходами до управління ризиками.

Окремий сегмент правового поля стосується формування та використання резервів під можливі втрати за активними операціями. Порядок їх розрахунку регламентується Положенням про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [33], що враховує якість забезпечення, платоспроможність позичальника, строк прострочення заборгованості та інші чинники. Ці правила спрямовані на запобігання недооцінці ризиків і забезпечення своєчасного відображення у фінансовій звітності реального стану активів банку.

Суттєву роль у нормативно-правовому забезпеченні відіграє законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [16] та відповідні постанови НБУ встановлюють обов'язок банків здійснювати фінансовий моніторинг,

ідентифікацію клієнтів, перевірку джерел походження коштів і своєчасне подання інформації до Державної служби фінансового моніторингу. Невиконання цих вимог може призвести до застосування санкцій, включно з відкликанням банківської ліцензії.

Важливим елементом є правові норми, що регламентують діяльність банків у сфері міжнародних розрахунків, валютних операцій та зовнішньоекономічної діяльності. Закон України «Про валюту і валютні операції» [15] встановлює загальні правила проведення валютних операцій, визначає вимоги до обов'язкового продажу валютної виручки, встановлює ліміти на перекази за кордон та умови використання іноземної валюти на території України. Постанови НБУ деталізують ці положення, встановлюючи вимоги до звітності та контролю за валютними операціями.

Система нормативно-правового забезпечення також охоплює питання розкриття інформації. Відповідно до вимог НБУ та міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), банки зобов'язані оприлюднювати річну та квартальну фінансову звітність, звіти про управління, аудиторські висновки та іншу інформацію, яка може впливати на рішення інвесторів і вкладників.

Інформаційне забезпечення управління фінансовою стійкістю комерційних банків є не менш важливим, ніж нормативно-правове, оскільки саме воно забезпечує суб'єктів управління повним, достовірним і своєчасним масивом даних, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [25, с.207]. Його структура охоплює внутрішні та зовнішні джерела інформації, що включають фінансову звітність, статистичні дані, аналітичні матеріали, результати моніторингу ринкових показників, рейтингові оцінки, а також інформацію, отриману від регуляторних органів та міжнародних фінансових інституцій.

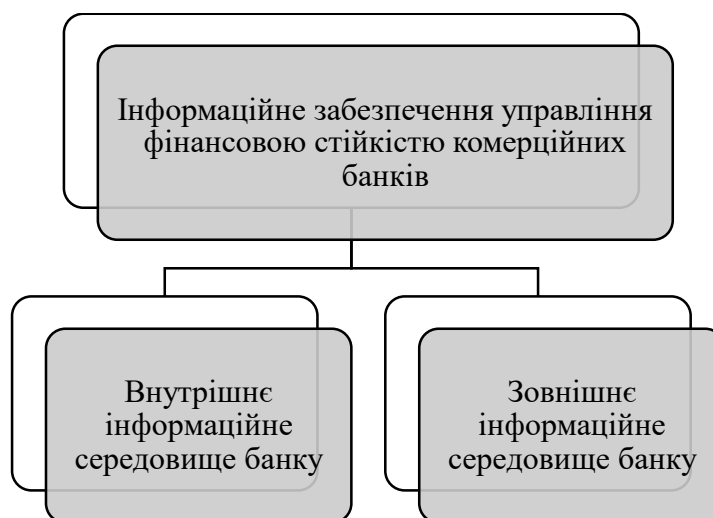

Рисунок 1.3 – Складові інформаційного забезпечення управління фінансовою стійкістю комерційних банків

Джерело: розроблено та побудовано автором

Внутрішнє інформаційне середовище банку формується передусім на основі системи бухгалтерського обліку, яка забезпечує реєстрацію та узагальнення даних про всі господарські операції. Для управління фінансовою стійкістю особливе значення мають дані управлінського обліку, що дозволяють аналізувати діяльність банку за окремими напрямками, продуктами, сегментами клієнтів і центрами прибутку. Система управлінського обліку має забезпечувати деталізацію інформації за часовими інтервалами, що відповідають циклам прийняття рішень, а також її адаптацію для внутрішнього використання керівниками різних рівнів. Важливим компонентом внутрішнього інформаційного забезпечення є система ризик-менеджменту, яка акумулює та обробляє дані про кредитні, ринкові, процентні, валютні та інші види ризиків. Зокрема, банки здійснюють оцінку кредитоспроможності позичальників, аналіз фінансових коефіцієнтів, вивчення динаміки ринкових котирувань цінних паперів, моніторинг валютних курсів і ставок міжбанківського кредитування. Використання автоматизованих банківських систем та інформаційно-аналітичних платформ дозволяє інтегрувати ці дані в єдину базу, забезпечуючи швидкий доступ до них та можливість проведення комплексного аналізу.

Зовнішнє інформаційне середовище формується за рахунок даних, отриманих від Національного банку України, Державної служби статистики, Міністерства фінансів, а також міжнародних організацій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку. Інформація з цих джерел використовується для аналізу макроекономічної ситуації, оцінки впливу монетарної та фінансової політики на банківську систему, прогнозування змін у вартості ресурсів і попиту на банківські послуги. Особливу роль у забезпеченні фінансової стійкості відіграють дані ринкової інфраструктури, зокрема інформація фондових бірж, депозитаріїв, клірингових центрів та рейтингових агентств. Вони дозволяють банкам оцінювати привабливість інвестиційних інструментів, визначати рівень ризику за операціями з цінними паперами та формувати оптимальний портфель активів. Рейтинги міжнародних агентств, таких як Fitch Ratings, Standard & Poor's та Moody's, а також національних агентств, дають можливість оцінювати кредитну якість емітентів і прогнозувати зміну вартості їхніх зобов'язань.

Важливою вимогою до інформаційного забезпечення є його надійність та захищеність. Банки повинні впроваджувати системи кібербезпеки, які запобігають несанкціонованому доступу до даних, їх модифікації чи знищенню. Регуляторні документи НБУ встановлюють вимоги до організації захисту інформації, включаючи політику доступу, резервне копіювання, шифрування даних та проведення регулярних аудитів безпеки.

Ефективне управління фінансовою стійкістю комерційного банку неможливе без належного методичного забезпечення, яке доповнює нормативно-правову та інформаційну базу. Методичне забезпечення охоплює систему принципів, методів, індикаторів та алгоритмів, за допомогою яких здійснюється оцінювання та контроль фінансового стану банку, прогнозування його розвитку, виявлення та нейтралізація ризиків. Ця складова базується на комплексному використанні фінансового аналізу, економіко-математичного моделювання, сценарного прогнозування та інструментів

ризик-менеджменту, що дозволяє забезпечувати не лише констатацію поточного рівня стійкості, а й її підтримання в майбутньому. Ключовим елементом методичного забезпечення є система показників, що відображають рівень фінансової стійкості. Сюди належать нормативи капіталу, ліквідності, платоспроможності, які встановлюються регулятором, а також додаткові внутрішні показники, розроблені банком. Їх визначення здійснюється з урахуванням методик Національного банку України, міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду та галузевих стандартів ризик-менеджменту.

Ефективне нормативно-правове, інформаційне та методичне забезпечення управління фінансовою стійкістю комерційного банку не може функціонувати ізольовано від організаційних та технологічних механізмів, які забезпечують їх реалізацію в практичній діяльності. Організаційний аспект передбачає створення в банку чіткої системи розподілу повноважень і відповідальності між структурними підрозділами, які беруть участь у моніторингу та підтриманні фінансової стійкості. Технологічна складова забезпечення управління фінансовою стійкістю охоплює впровадження сучасних автоматизованих інформаційних систем, здатних обробляти великі обсяги фінансових даних, формувати аналітичні звіти та здійснювати моделювання різних сценаріїв розвитку. Використання банківських інформаційних систем (наприклад, SAP Banking, Oracle FLEXCUBE, Temenos T24) дає змогу інтегрувати дані з різних підрозділів, забезпечити єдині стандарти обліку та звітності, а також здійснювати оперативний контроль за ключовими показниками фінансової стійкості. Інтеграція таких систем з інструментами бізнес-аналітики (BI) та ризик-менеджменту створює єдине середовище для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Отже, узгоджена взаємодія нормативної, інформаційної, методичної, організаційної та технологічної складових створює комплексне забезпечення управління фінансовою стійкістю банку. Лише за умови інтеграції цих елементів можна досягти системності у контролі та підтриманні стабільності

банківської діяльності. Це, у свою чергу, формує довіру клієнтів, підвищує конкурентоспроможність банку та забезпечує його здатність ефективно функціонувати навіть в умовах значних зовнішніх та внутрішніх викликів.

2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Загальна характеристика АТ КБ «ПриватБанк»

ПриватБанк – найбільший комерційний банк України, заснований у 1992 році. За час свого існування банк пройшов кілька важливих етапів розвитку, що зробили його одним із лідерів українського банківського сектору. Початково створений як невелика кредитна установа, ПриватБанк швидко розширився завдяки інноваційним технологіям і клієнтоорієнтованому сервісу.

Статутний капітал банку становить 206 059 743 960,00 гривень та поділений на 735 927 657 простих іменних акцій номінальною вартістю 280 гривень кожна [44].

У 2016 році банк було націоналізовано, що стало одним із найбільших кроків держави у стабілізації фінансової системи країни. Націоналізація дозволила зберегти довіру клієнтів та забезпечити стабільність роботи банку під час економічних викликів.

Організаційна структура ПриватБанку наведена у додатку В. Організаційна структура АТ КБ «ПриватБанк» побудована за принципом чіткої ієрархії управління, де на верхньому рівні знаходиться Наглядова рада на чолі з Нільсом Мельнгайлісом. При Наглядовій раді діють комітети, а також функціонує напрям внутрішнього аудиту, який очолює Анджея Новіченко. Крім того, у структурі передбачені служба корпоративного секретаря та відділ із забезпечення діяльності Наглядової ради.

Операційне управління банком зосереджене у Голови Правління. Він координує роботу членів Правління та заступників Голови Правління, кожен із яких відповідає за окремі стратегічні напрями. Зокрема, окремо виділено заступника Голови Правління з питань управління ризиками та головного ризик-менеджера, який курує діяльність департаментів з управління

кредитними ризиками, ринковими ризиками, ризиками активів та фінансової безпеки. Також у його підпорядкуванні перебувають підрозділи з управління ризиками корпоративних клієнтів і стрес-тестування.

Важливу роль відіграє заступник Голови Правління з питань цифрової трансформації, у сферу відповідальності якого входять напрями інформаційних технологій, кібербезпеки та розвиток цифрових рішень. Він координує діяльність департаментів з ІТ-архітектури, управління даними, ІТ-губернанс та юридичного забезпечення у сфері технологій.

Член Правління з питань корпоративного та малого середнього бізнесу курує напрями масового бізнесу, торгового еквайрингу, корпоративних продажів, клієнтських відносин та кредитування. Паралельно функціонує напрям роздрібного бізнесу, який охоплює департаменти мережевого маркетингу, роздрібних продажів, продуктів для фізичних осіб та супроводу клієнтів.

Голова Правління з операційних питань забезпечує роботу департаментів інкасації, платіжних карток, супроводу операцій та підтримки інфраструктури. Окремий напрямок складають департаменти безпеки, які відповідають за фізичну безпеку, захист інформації та протидію шахрайству.

У структурі банку також є заступник Голови Правління з питань фінансів, який очолює напрями бухгалтерського обліку, фінансового контролю, бюджетування, аналітики та казначейства. Він відповідає за фінансове планування, формування резервів і управління ліквідністю.

Член Правління з питань комплаєнсу зосереджується на напрямках дотримання регуляторних вимог, управління репутаційними ризиками та протидії легалізації коштів. У його підпорядкуванні знаходяться офіс комплаєнсу, департамент фінансового моніторингу та підрозділи з перевірки операційної діяльності.

Важливим блоком у структурі є напрям з роботи з проблемними активами та врегулювання заборгованості, який очолює окремий член Правління. Він координує департаменти судового захисту, реструктуризації

боргів, стягнення проблемних кредитів та управління непрофільними активами.

Діяльність банку на місцях забезпечується міжрегіональними управліннями, серед яких Центральне, Київське, Столичне, Північне, Південне, Західне та інші МРУ. Вони відповідають за реалізацію політики банку в регіонах, обслуговування клієнтів і розвиток бізнесу на місцевому рівні.

У цілому, організаційна структура ПриватБанку побудована таким чином, щоб забезпечити ефективний розподіл відповідальності між керівниками різних напрямів. Це дозволяє координувати стратегічне управління ризиками, фінансами, цифровими технологіями, корпоративним та роздрібним бізнесом, а також підтримувати операційну діяльність і забезпечувати стабільність банку в умовах високої конкуренції та регуляторних вимог.

Місія ПриватБанку полягає у наданні якісних, доступних та інноваційних фінансових послуг, які сприяють розвитку економіки України та підвищенню рівня добробуту населення. Банк прагне бути надійним партнером для бізнесу і фізичних осіб, допомагаючи їм ефективно управляти своїми фінансами.

Основна мета ПриватБанку – забезпечити лідерство у сфері цифрового банкінгу в Україні, підтримувати стабільність і зростання фінансової системи країни, а також створювати додану вартість для клієнтів за рахунок інноваційних продуктів і сервісів. Банк також ставить за мету розвиток фінансової грамотності населення, впровадження сучасних технологій і підтримку сталого розвитку суспільства.

Цінності: прозорість, інноваційність, клієнтоорієнтованість, надійність, соціальна відповідальність.

Станом на 31 грудня 2024 року в Державному реєстрі банків зареєстровано 1 175 відокремлених підрозділів ПриватБанку, серед яких 9

філій, 1 представництво та 1 165 відділень різних класифікаційних груп. При цьому 68 відділень тимчасово призупинили роботу [36].

Головним активом Банку є його персонал, адже саме від злагодженої роботи працівників залежить ефективність діяльності, реалізація стратегії та подальший розвиток установи. На 1 січня 2025 року чисельність співробітників становила близько 19,9 тис. осіб, із яких фактично працювали 17,1 тис. Попри складні воєнні обставини, ПриватБанк продовжує розширювати команду, забезпечуючи щомісячний набір у середньому 242 нових співробітників [36].

З початком повномасштабного вторгнення діяльність Банку зазнала певних змін. Зокрема, було скасовано комісії за перекази, пов'язані з волонтерською діяльністю, а також за перекази на спеціальні рахунки НБУ для потреб ЗСУ та постраждалих громадян. Крім того, клієнтам надали можливість спрямовувати кошти з рахунків «єПідтримка» та «Бонус+» на допомогу армії та придбавати військові облігації внутрішньої державної позики через сервіс Приват24 [31].

Благодійна діяльність ПриватБанку була переорієнтована з урахуванням воєнних викликів і нині охоплює кілька напрямів. Це, зокрема, фінансова допомога на підтримку ЗСУ, гуманітарні потреби населення та соціальні ініціативи. Велику роль у цьому відіграє фонд «Допомагати просто!», який реалізує програми підтримки шпиталів, медичних закладів та співробітників банку. Також ПриватБанк надає свої сервіси – Приват24, банкомати, каси, сайт dobro.privatbank.ua – для збору благодійних внесків у співпраці з провідними фондами та громадськими організаціями. Загалом у 2024 році на благодійність було спрямовано 247,2 млн грн власних коштів, що використані на посилення обороноздатності, гуманітарну підтримку, соціальні проекти та допомогу працівникам [36].

ПриватБанк також послідовно розвиває напрям екологічної відповідальності. Майже весь документообіг – як внутрішній, так і у взаємодії з клієнтами – відбувається в електронному форматі. У 2024 році банк

долучився до спільного благодійного екопроєкту «Крила» з БФ «О.В.Е.С», який спрямований на зменшення пластикових відходів і популяризацію роздільного збору. У межах ініціативи в 240 відділеннях банку було зібрано понад 8 528 кг пластикових кришок [6].

8 серпня 2025 року рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг» підтвердило високу надійність і фінансову стійкість АТ КБ «ПриватБанк» на основі аналізу його діяльності за перше півріччя 2025 року та даних за січень-липень 2025 року [34].

- Довгостроковий кредитний рейтинг на рівні uaAA свідчить, що банк має дуже високу кредитоспроможність у порівнянні з іншими українськими банками та борговими інструментами.

- Короткостроковий кредитний рейтинг на рівні uaK1 означає, що у найближчому періоді (до року) ризики невиконання зобов'язань є мінімальними, і банк має високий рівень платоспроможності.

- Рейтинг депозитів на рівні ua.1 вказує, що вклади у «ПриватБанку» є максимально надійними для вкладників, а ризик втрати коштів оцінюється як дуже низький.

«ПриватБанк» зберігає статус одного з найнадійніших банків України, що позитивно впливає на довіру клієнтів, партнерів та інвесторів.

2.2 Аналіз факторів, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку

Для більш детального розуміння стану АТ КБ «ПриватБанк» було проведено аналіз ключових факторів, що формують його фінансову стабільність у 2022–2024 роках.

Одним із провідних чинників фінансової стійкості виступає обсяг та структура власного капіталу банку. Власний капітал ПриватБанку протягом 2022–2024 рр. демонстрував стабільну позитивну динаміку: з 57 789 млн грн у 2022 р. він зріс до 68 093 млн грн у 2023 р., а в 2024 р. досяг 74 298 млн грн.

Абсолютне відхилення за період склало +16 509 млн грн, що свідчить про зростання фінансової незалежності банку та зменшення залежності від залучених ресурсів. Показник достатності капіталу перевищував нормативне значення, що забезпечує захищеність кредиторів та вкладників.

Загальний обсяг активів банку за аналізований період зріс із 540 596 млн грн у 2022 р. до 761 530 млн грн у 2024 р., тобто на 220 934 млн грн (+40,9%). Така динаміка свідчить про здатність банку розширювати свою діяльність навіть в умовах воєнної економіки. Водночас зростання активів потребує адекватного управління ризиками, адже збільшення обсягу кредитного портфеля підвищує рівень кредитних ризиків. Позитивним є те, що значна частка активів спрямовується у високоліквідні інструменти та державні цінні папери, що знижує ризик втрати капіталу.

Рентабельність діяльності є одним із базових факторів фінансової стійкості. Чистий прибуток ПриватБанку зріс із 30 198 млн грн у 2022 р. до 40 274 млн грн у 2024 р. (+10 076 млн грн).

Проведемо факторний аналіз методом декомпозиції показника ROE (рентабельності власного капіталу) за моделлю Дюпон.

ROE можна розкласти за моделлю Дюпон на такі складові:

$$ROE = ROA * EM$$

де:

ROA (рентабельність активів) = Чистий прибуток / Активи;

ЕМ (мультиплікатор капіталу) = Активи / Власний капітал.

Таким чином, на динаміку ROE впливають два фактори: ефективність використання активів і рівень фінансового левериджу.

Фактор 1 (ROA). У 2022 р. ROA становив 5,59%, у 2024 р. – 5,29%, тобто зниження на 0,30%. Це негативно вплинуло на ROE. Основна причина – повільніше зростання прибутку (+10 076 млн грн за два роки) порівняно зі збільшенням активів (+220 934 млн грн).

Фактор 2 (Фінансовий леверидж). У 2022 р. мультиплікатор становив 9,35, а у 2024 р. – 7,66. Це означає, що банк став менш залежним від залучених

коштів і більше фінансує діяльність власним капіталом. Зниження ЕМ на –1,69 призвело до суттєвого падіння ROE.

Фактор 3 (Чистий прибуток). Попри зростання чистого прибутку (з 30,2 млрд грн до 40,3 млрд грн), цей фактор не зміг компенсувати негативний вплив зростання активів і власного капіталу. Отже, збільшення абсолютного прибутку позитивне, але відносні показники (ROA і ROE) знизилися.

У короткостроковій перспективі така динаміка зменшує привабливість для інвесторів, проте у довгостроковій – свідчить про підвищення фінансової стійкості банку завдяки нарощуванню власного капіталу та зниженню залежності від зовнішнього фондування.

Фінансова стійкість значною мірою залежить від структури доходів. Процентні доходи банку збільшилися з 43 686 млн грн у 2022 р. до 77 594 млн грн у 2024 р. (+33 908 млн грн). Водночас процентні витрати також зросли – з 3 768 млн грн до 10 706 млн грн (+6 938 млн грн). Попри це чистий процентний дохід у 2024 р. склав 67 888 млн грн, що свідчить про ефективне управління вартістю залучених ресурсів та прибутковістю активних операцій. Це підвищує фінансову стійкість, оскільки формує основу для покриття ризиків та формування резервів.

Важливим фактором є ліквідність, що забезпечує здатність банку своєчасно виконувати зобов'язання перед клієнтами. Протягом 2022–2024 рр. показники миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності ПриватБанку перевищували мінімально допустимі рівні, встановлені НБУ. Це зумовлено значною часткою коштів, розміщених у високоліквідних активах, зокрема депозитних сертифікатах НБУ та державних облігаціях. Таким чином, ризики ліквідності мінімізовані.

Одним із головних ризиків для банку залишається якість кредитного портфеля. Попри зростання активів, ПриватБанк зміг утримати відносно стабільний рівень проблемної заборгованості, формуючи достатні резерви. Розширення кредитування корпоративного сектору та населення відбувається з урахуванням вимог НБУ щодо оцінки кредитоспроможності позичальників.

Наявність резервів знижує ризик втрат і є позитивним фактором для фінансової стійкості.

Варто враховувати і макроекономічні умови. Воєнний стан, інфляційні процеси та валютні коливання створюють додаткові виклики для банку. Проте ефективне державне регулювання та підтримка банківського сектору з боку НБУ дозволили ПриватБанку зберегти стабільність. Зокрема, зростання попиту на безготівкові розрахунки та державні програми підтримки бізнесу сприяли зростанню доходів банку.

Згідно з методикою Журавльової, інтегральний показник фінансової стійкості банку (I) формується як сума часткових коефіцієнтів, зважених на ваги, що відображають значимість кожного фактора.

Розрахунки показали, що у 2022 р. значення інтегрального показника становило 74,39, у 2023 р. – 62,26, а у 2024 р. – 62,51. Тобто протягом 2022–2024 рр. він знизився на 11,88. Розглянемо детальніше кожен фактор впливу:

- X1 (коефіцієнт надійності) зріс із 0,12 у 2022 р. до 0,16 у 2024 р. (+0,04), що свідчить про поступове підвищення рівня фінансової стійкості за рахунок зростання частки власного капіталу відносно залучених коштів. Його вплив на інтегральний показник був позитивним.

- X2 (коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів) аналогічно зріс на 0,04, що демонструє тенденцію до зменшення залежності банку від зовнішнього фондування та підвищення його автономії.

- X3 (коефіцієнт концентрації власного капіталу) зріс з 0,11 до 0,13, що також свідчить про зміцнення фінансової бази банку.

- X4 (співвідношення капіталу до депозитів) показав найбільший приріст – з 0,56 до 1,05 (+0,49), що означає, що у 2024 р. власний капітал перевищував депозити, що значно знижує ризик ліквідності й підвищує здатність банку покривати можливі відтоки депозитів.

- X5 (рівень депозитів у зобов'язаннях) навпаки, знизився з 0,21 до 0,14 (–0,07), що вказує на скорочення питомої ваги депозитної бази у загальних

зобов'язаннях, що може свідчити про переорієнтацію на інші джерела фінансування (наприклад, міжбанківські кредити чи державні інструменти).

- X6 (коефіцієнт кредитної активності) знизився з 0,32 до 0,26 (–0,06), що свідчить про скорочення частки кредитних вкладень у загальних активах, що знижує дохідність активних операцій банку та негативно вплинуло на інтегральний показник.

- X7 (коефіцієнт миттєвої ліквідності) зазнав різкого падіння з 1,20 до 0,86 (–0,34). Це негативна тенденція, яка свідчить про зниження можливості банку оперативно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Саме цей фактор був одним із ключових у зниженні інтегрального показника.

- X8 (співвідношення високоліквідних та загальних активів) навпаки, зріс із 0,51 до 0,62 (+0,11), що свідчить про більш консервативну політику управління активами та зміцнення ліквідної позиції банку у середньостроковій перспективі.

- X9 (коефіцієнт платоспроможності) зріс із 0,11 до 0,13 (+0,02), що підтверджує здатність банку виконувати свої зобов'язання у довгостроковому періоді.

Вплив факторів на інтегральний показник:

- Позитивний вплив: зростання X1, X2, X3, X4, X8 та X9 сприяло підвищенню інтегрального показника. Особливо вагомим був ріст співвідношення капіталу до депозитів (X4).

- Негативний вплив: падіння X5, X6 та X7 суттєво знизило інтегральний показник. Найбільший негативний ефект дало зменшення миттєвої ліквідності (X7).

У результаті, баланс цих впливів призвів до зниження інтегрального показника з 74,39 у 2022 р. до 62,51 у 2024 р.

Отже, можна зробити висновки, що результати аналізу факторів, що впливають на фінансову стійкість ПриватБанку у 2022–2024 рр., свідчать про неоднозначність динаміки основних показників. З одного боку, банк продемонстрував зростання власного капіталу та активів, що дозволило

зміцнити його фінансову незалежність і платоспроможність, знизити рівень залежності від зовнішніх ресурсів і підвищити захищеність вкладників. Зростання чистого прибутку, підвищення процентних доходів і нарощення високоліквідних активів також створюють базу для підтримання стабільності у довгостроковій перспективі. Разом із тим, показники рентабельності продемонстрували спадну динаміку, що пов'язано із випереджальним зростанням обсягу активів порівняно з прибутком, а також зі зниженням мультиплікатора капіталу. Значним викликом залишається ліквідність: зменшення коефіцієнта миттєвої ліквідності та кредитної активності свідчить про певні труднощі в оперативному управлінні ресурсами та скорочення частки кредитних операцій у структурі активів. Інтегральний показник фінансової стійкості за методикою Журавльової знизився з 74,39 у 2022 р. до 62,51 у 2024 р., що підкреслює наявність проблемних зон, незважаючи на позитивні зміни у капіталізації. У цілому банк зберіг здатність виконувати свої зобов'язання та забезпечувати стабільність у складних воєнних та макроекономічних умовах, однак потребує подальшого вдосконалення управління ліквідністю та активними операціями з метою зміцнення своєї фінансової стійкості.

2.3 Оцінка фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»

Оцінка фінансової стійкості ПриватБанку має важливе значення, оскільки дозволяє виявити сильні та слабкі сторони його фінансового стану, визначити здатність банку виконувати свої зобов'язання, протидіяти внутрішнім і зовнішнім ризикам та забезпечувати стабільність розвитку у довгостроковій перспективі. Для аналізу нами використано кількісні, якісні та комбіновані методи.

Проведемо аналіз активів Приватбанку у табл.2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз активів Приватбанку, млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р., млн грн	Відносне відхилення 2024 р. до 2020 р., %
Грошові кошти та їх еквіваленти	49911	52835	94191	152282	151768	101857	304,08
Кредити та аванси банкам	25059	26243	103837	134237	86589	61530	345,54
Кредити та аванси клієнтам	55021	68218	68084	92019	112761	57740	204,94
Інвестиційні цінні папери	221661	222277	239752	271847	375094	153433	169,22
Поточні податкові активи	6660	9978	9079	4	5	-6655	0,08
Інвестиційна нерухомість	2933	1989	2155	2340	2005	-928	68,36
Основні засоби	6689	6074	5228	5202	5243	-1446	78,38
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	953	1288	1389	1566	1975	1022	207,24
Відстрочені податкові активи	-	-	1100	1952	1629	-	-
Інші фінансові активи	3448	2644	6498	9504	13520	10072	392,11
Інші нефінансові активи	10128	9713	9189	9095	9933	-195	98,07
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	32	7	64	20	1008	976	3150,00
Разом активи:	382525	401296	540596	680068	761530	379005	199,08

Джерело: розраховано автором на основі даних [36]

Згідно табл. 2.1, аналіз структури активів Приватбанку за 2020–2024 роки свідчить про суттєве зростання їх загального обсягу. Загальні активи банку збільшилися на 379 005 млн грн, або майже у два рази (на 199,08 %), що вказує на активний розвиток банку та розширення його фінансових можливостей. Найбільше зростання спостерігається за статтею «Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам» – у понад 31 раз (на 3150 %), що може

бути пов'язано з перегрупуванням активів або реалізацією певних інвестиційних проектів. Значно зросли також «Грошові кошти та їх еквіваленти» – на 304,08 %, що свідчить про підвищення ліквідності банку. «Кредити та аванси банкам» збільшилися на 345,54 %, а «Кредити та аванси клієнтам» – на 204,94 %, що демонструє розширення кредитної діяльності та активну участь у фінансуванні реального сектору економіки. Водночас найбільшу частку в структурі активів, як і раніше, займають «Інвестиційні цінні папери», обсяг яких зріс на 153 433 млн грн (на 169,22 %), що свідчить про орієнтацію банку на інвестиційну діяльність та ефективне управління портфелем фінансових інструментів. Разом із тим, спостерігається зменшення вартості таких позицій, як «Інвестиційна нерухомість» (на 31,64 %) та «Основні засоби» (на 21,62 %), що може бути наслідком оптимізації майнової структури або продажу частини активів. Незначне скорочення «Інших нефінансових активів» (на 1,93 %) не вплинуло суттєво на загальний фінансовий стан банку. Отже, загальна динаміка активів Приватбанку є позитивною. Вона відображає стійке зростання обсягів фінансових операцій, посилення інвестиційної діяльності, розширення кредитного портфеля та підвищення ліквідності, що свідчить про ефективне управління активами та зміцнення позицій банку на фінансовому ринку України.

Проведемо аналіз зобов'язань Приватбанку у табл.2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз зобов'язань Приватбанку

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р., млн грн	Відносне відхилення 2024 р. до 2020 р., %
Кошти клієнтів	312854	325306	471970	555371	621397	308543	198,62
Інші залучені кошти	-	-	128	2630	6199	-	-
Поточні податкові зобов'язання	4059	3770	-	25791	21560	17501	531,17
Інші фінансові зобов'язання	4059	3651	2634	3056	4104	45	101,11

Продовження таблиці 2.2

Забезпечення	10687	3651	5804	5438	6013	-4674	56,26
Інші нефінансові зобов'язання	2098	1795	2271	2750	2887	789	137,61
Разом зобов'язання:	329700	334681	482807	595036	662160	332460	200,84

Джерело: розраховано автором на основі даних [36]

Згідно табл.2.2, можна зробити висновки, що аналіз зобов'язань Приватбанку за 2020–2024 роки свідчить про суттєве їх зростання, що узгоджується із тенденцією збільшення активів. Загальна сума зобов'язань банку зросла на 332 460 млн грн, або на 200,84 %, що вказує на розширення операційної діяльності та посилення позицій банку на фінансовому ринку.

Основним джерелом формування зобов'язань залишаються кошти клієнтів, обсяг яких зріс майже у два рази – з 312 854 млн грн у 2020 році до 621 397 млн грн у 2024 році. Це свідчить про високий рівень довіри клієнтів до банку, зростання депозитної бази та активне залучення ресурсів від фізичних і юридичних осіб. Водночас поява у структурі «Інших залучених коштів» з 2022 року та їхнє зростання до 6 199 млн грн у 2024 році демонструє диверсифікацію джерел фінансування та використання банком додаткових інструментів залучення ресурсів.

Найбільше відносно зростання спостерігається за статтею «Поточні податкові зобов'язання», які збільшилися у понад п'ять разів (на 531,17 %). Це може бути пов'язано як із підвищенням обсягів діяльності банку, так і зі зміною податкових умов чи нарахувань. Водночас інші фінансові зобов'язання залишилися майже на рівні базового періоду (зростання на 1,11 %), що свідчить про стабільність фінансових відносин банку з контрагентами.

Зменшення показника «Забезпечення» на 43,74 % відображає оптимізацію резервів під можливі витрати або скорочення ризикових позицій. Натомість інші нефінансові зобов'язання збільшилися на 37,61 %, що свідчить про помірне зростання адміністративних чи господарських витрат.

У цілому, динаміка зобов'язань Приватбанку характеризується позитивною тенденцією, яка відображає розширення клієнтської бази, зміцнення довіри вкладників і партнерів, а також здатність банку ефективно управляти залученими ресурсами. Це створює основу для подальшого розвитку банку, підтримання ліквідності та забезпечення фінансової стійкості.

Проведемо аналіз власного капіталу Приватбанку у табл.2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз власного капіталу Приватбанку, млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р., млн грн	Відносне відхилення 2024 р. до 2020 р., %
Статутний капітал	206060	206060	206060	206060	206060	0	100,00
Емісійний дохід	23	23	23	23	23	0	100,00
Інші резерви	-2248	-4091	-15168	-1714	2585	4833	-114,99
Результат від операцій з акціонером	12174	12174	12174	12174	12174	0	100,00
Резервні та інші фонди банку	8481	9696	11449	12959	14847	6366	175,06
Накопичений дефіцит	-171665	-157247	-156749	-144472	-136322	35343	79,41
Загальна сума власного капіталу:	-52825	66615	57789	85030	99367	152192	-188,11

Джерело: розраховано автором на основі даних [36]

Згідно табл.2.3, можна зробити висновки, що Аналіз власного капіталу Приватбанку за 2020–2024 роки свідчить про суттєве покращення його фінансової стійкості та підвищення рівня капіталізації. Якщо у 2020 році власний капітал мав від'ємне значення (–52 825 млн грн), то вже у 2024 році він зріс до 99 367 млн грн, що становить абсолютне відхилення у 152 192 млн

грн і відносно – на 188,11 %. Це свідчить про подолання наслідків минулих збитків і відновлення позитивного фінансового результату діяльності банку.

Основною складовою власного капіталу залишається статутний капітал, який упродовж аналізованого періоду залишався незмінним – 206 060 млн грн, що забезпечує стабільну основу для подальшого розвитку банку. Також незмінними залишилися емісійний дохід (23 млн грн) та результат від операцій з акціонером (12 174 млн грн), що свідчить про відсутність додаткових емісій чи значних корпоративних змін протягом періоду.

Позитивну динаміку демонструють резервні та інші фонди банку, які зросли на 6 366 млн грн (на 75,06 %), що відображає зростання прибутковості та посилення фінансової стабільності установи. Водночас значне скорочення накопиченого дефіциту з –171 665 млн грн у 2020 році до –136 322 млн грн у 2024 році (покращення на 35 343 млн грн, або на 20,59 %) є свідченням поступового відновлення фінансових результатів та ефективності управління активами і витратами.

Особливо помітним є зростання показника інших резервів, які з від’ємного значення –2 248 млн грн у 2020 році перетворилися на позитивне значення 2 585 млн грн у 2024 році. Це відображає перехід від збиткової до прибуткової позиції за окремими фінансовими статтями, що свідчить про ефективну політику ризик-менеджменту.

Загалом, динаміка власного капіталу Приватбанку характеризується позитивною тенденцією до відновлення та зростання. Банк зміг не лише ліквідувати негативне значення капіталу, а й створити запас фінансової міцності, що свідчить про підвищення ефективності управління, прибутковості діяльності та зміцнення його позицій у банківській системі України.

Проведемо аналіз фінансових результатів Приватбанку у табл.2.4.

Таблиця 2.4 – Аналіз фінансових результатів Приватбанку, млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р.
Процентні доходи	33563	35854	43686	66237	77594	44031
Процентні витрати	6537	11961	3768	6617	10706	4169
Чистий процентний дохід	21602	29317	39918	59620	66888	45286
Комісійні доходи	27649	35057	32945	41589	46602	18953
Комісійні витрати	8888	11840	12505	17150	18834	9946
Прибуток до оподаткування	24296	35067	34672	72877	81165	56869
Чистий прибуток	24302	35050	30198	40273	40273	15971

Джерело: розраховано автором на основі даних [36]

Згідно табл.2.4, аналіз фінансових результатів Приватбанку за 2020–2024 роки демонструє стабільне зростання прибутковості та ефективності діяльності установи. За досліджуваний період чистий прибуток банку зріс на 15 971 млн грн, що підтверджує успішну реалізацію фінансової стратегії та посилення позицій банку на ринку. Показник прибутку до оподаткування збільшився на 56 869 млн грн, що свідчить про суттєве зростання операційної ефективності та здатність банку генерувати високі фінансові результати навіть в умовах економічних викликів.

Основним джерелом доходів Приватбанку залишаються процентні доходи, які у 2024 році досягли 77 594 млн грн, що на 44 031 млн грн більше, ніж у 2020 році. Таке зростання пов'язане зі збільшенням обсягів кредитування та інвестицій у прибуткові фінансові інструменти. Водночас процентні витрати зросли лише на 4 169 млн грн, що вказує на ефективне управління депозитною базою та мінімізацію вартості залучених ресурсів. Як наслідок,

чистий процентний дохід підвищився майже втричі – на 45 286 млн грн, що підтверджує підвищення маржинальності банківських операцій.

Не менш важливою складовою доходів є комісійні операції. Протягом аналізованого періоду комісійні доходи зросли на 18 953 млн грн, що свідчить про розширення спектра банківських послуг і зростання обсягів безготівкових операцій клієнтів. Водночас комісійні витрати збільшилися на 9 946 млн грн, однак темпи їхнього зростання є помірними порівняно з доходами, що забезпечує позитивну динаміку чистого комісійного прибутку.

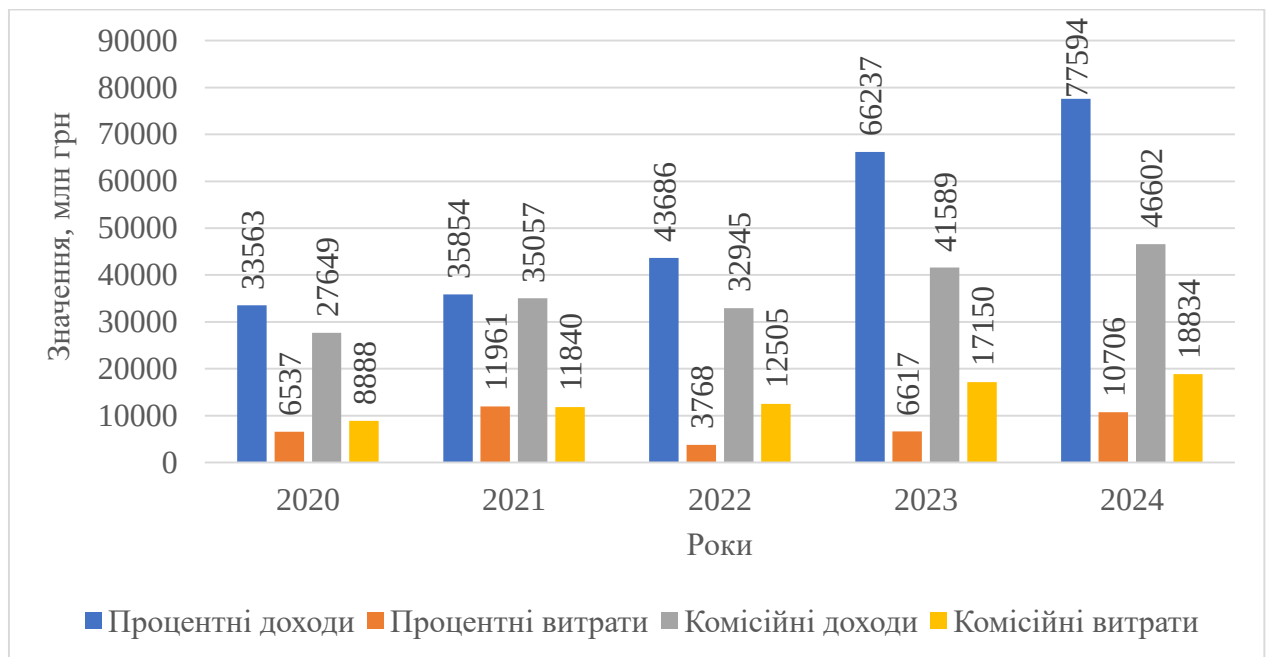

Рисунок 2.1 – Динаміка процентних та комісійних доходів та витрат Приватбанку за 2020-2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [36]

У підсумку чистий прибуток зріс на понад 15 млрд грн, закріплюючи позиції Приватбанку як найбільш прибуткової установи банківського сектору України (рис.2.2).

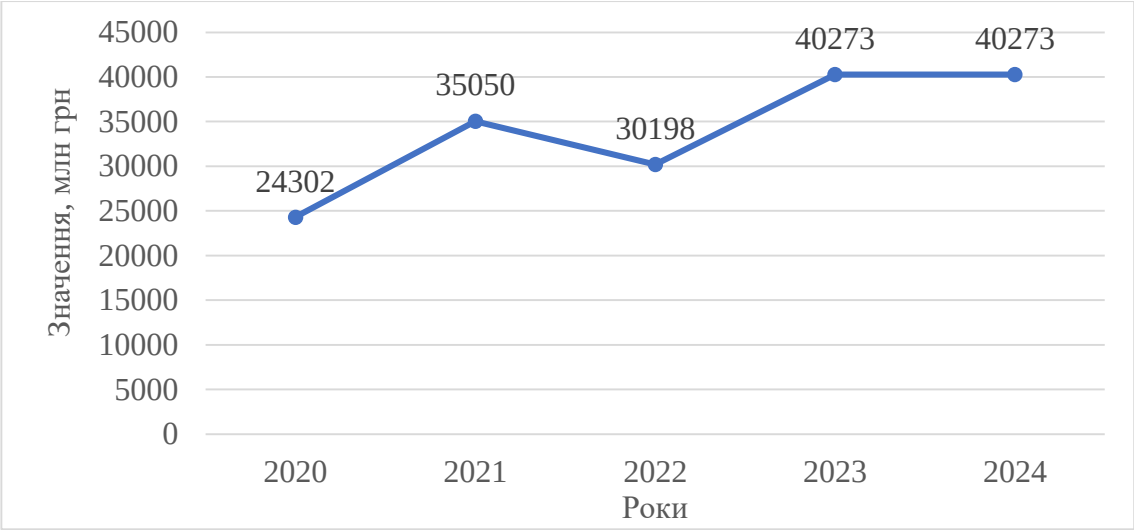

Рисунок 2.2 – Динаміка чистого прибутку Приватбанку

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Розглянемо динамку економічних нормативів та ліквідності Приватбанку у табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка економічних нормативів та ліквідності Приватбанку

Норматив	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолют не відхиленн я 2024 р. до 2020 р.
Н1 (Регулятивний капітал банку), тис.грн	35256911	40842924	54523488	64843346	59941723	24684812
Нрк (Норматив ринкового ризику)	28,09	18,33	23,78	21,75	14,96	-13
Нок1 (Норматив концентрації ризиків за операціями з пов'язаними з банком особами (K1))	14,06	9,17	11,9	10,88	14,96	1
Н7 (Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента)	9,62	8,01	6,37	5,47	6,69	-3
Н8 (Норматив великих кредитних ризиків)	0	0	0	0	0	0

Продовження таблиці 2.5

Н9 (Норматив максимального розміру ризику на групу пов'язаних контрагентів)	0,16	0,08	0	0	0,02	0
Н11 (Норматив інвестування)	0,06	0,01	0	0	0,04	0
Н12 (Норматив співвідношення інвестицій та регулятивного капіталу)	0,07	0,02	0	0	0,05	0
Л13-1 (Норматив поточної ліквідності)	92,6895	86,4612	92,5844	88,7571	105,9909	13
Л13-2 (Норматив короткострокової ліквідності)	0,7120	1,1811	1,3178	0,6985	0,0865	-1
LCR _{вв} (Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю у валюті (Liquidity Coverage Ratio))	278,2289	258,8484	311,0103	462,8319	349,4621	71
LCR _{ів} (Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті)	218,1789	200,3644	260,1445	266,0898	306,3825	88
NSFR (Норматив чистого стабільного фінансування (Net Stable Funding Ratio))	-	156,5656	182,241	185,2109	128,2174	-

Джерело: побудовано автором на основі [43]

Згідно аналізу, який наведено у табл.2.5, можна зробити висновки, що За період 2020–2024 рр. Приватбанк продемонстрував позитивну динаміку за основними показниками ліквідності та достатності капіталу, що свідчить про посилення його фінансової стійкості та стабільності.

Зокрема, регулятивний капітал (Н1) зріс із 35,3 млрд грн у 2020 р. до 59,9 млрд грн у 2024 р., що на 24,7 млрд грн більше. Це підтверджує здатність банку виконувати зобов'язання перед вкладниками та підтримувати адекватний рівень капіталізації.

Показник НОК1 (норматив основного капіталу) також має позитивну тенденцію – зріс із 14,06 % до 14,96 %, що відповідає вимогам НБУ і свідчить про покращення якості власного капіталу.

Натомість норматив ризику кредитного портфеля (НРК) зменшився із 28,09 % до 14,96 %, тобто на 13 п.п., що означає зниження ризикованості кредитних операцій та підвищення якості активів.

Показники ліквідності (Л13-1) зросли з 92,69 % до 105,99 %, що демонструє покращення поточної ліквідності банку та його спроможність оперативно виконувати короткострокові зобов'язання.

Водночас коефіцієнти LCR_{вв} і LCR_{ів} (ліквідність у національній та іноземній валюті) збільшилися відповідно з 278,2 % до 349,5 % та з 218,2 % до 306,4 %. Це вказує на достатність високоліквідних активів для покриття короткострокових відтоків коштів.

Однак нормативи Н7–Н12 залишаються на низькому рівні, що свідчить про певні обмеження у диверсифікації активів та потенційні ризики концентрації.

Загалом, динаміка економічних нормативів Приватбанку демонструє покращення капіталізації, стійкості до ризиків та високий рівень ліквідності, що забезпечує стабільну діяльність установи в умовах змінного економічного середовища.

Управління проблемними активами в Банку здійснюється відповідно до затвердженої Стратегії та оперативного плану, схвалених Наглядовою радою (протокол №7/23 від 05.05.2023). У цих документах визначені ключові орієнтири щодо зменшення рівня та обсягів непрацюючих активів як на валовій основі, так і з урахуванням сформованих резервів. Функції, завдання та повноваження у сфері роботи з проблемними активами чітко розподілені між підрозділами.

ПриватБанк має диверсифіковану ресурсну базу, проте основним джерелом фінансування залишаються депозити населення (близько 90 % усіх

зобов'язань). Висока довіра фізичних осіб до банку забезпечує стабільність пасивів, однак зберігається ризик залежності від цього сегменту (табл.2.6).

Таблиця 2.6 – Доля коштів клієнтів у загальній сумі зобов'язань

Показник	2022	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р.
Кошти клієнтів	312854	325306	471970	555371	621397	308543
Загальна сума зобов'язань	329700	334681	482807	595036	662160	332460
% коштів клієнтів у загальній сумі зобов'язань	94,89	97,20	97,76	93,33	93,84	

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Банк підтримує контрольований рівень процентного та валютного ризику. Завдяки використанню хеджування та системного ризик-менеджменту, вплив коливань валютних курсів і ставок на результати діяльності обмежений. Валютна позиція банку залишається збалансованою, що знижує вразливість до зовнішніх шоків.

З метою оцінки впливу зміни ставок Банк проводить стрес-тестування процентного ризику. Воно дозволяє визначити сценарії, за яких можливі фінансові втрати, оцінити їх розмір і вплив на чистий процентний дохід. Методика передбачає аналіз чутливості процентного доходу до зростання чи зниження ставок на певну кількість процентних пунктів [36]. Крім того, ПриватБанк здійснює постійний моніторинг динаміки процентних ставок за фінансовими інструментами. У таблиці 2.7 подано концентрацію процентного ризику Банку.

Таблиця 2.7 – Концентрація процентного ризику Приватбанку

У мільйонах українських гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Немонетарні статті	Не чутливий до процентної ставки	Всього
31 грудня 2020 р.							
Всього фінансових активів	86365	9016	67700	192016	3	-	355100
Всього фінансових зобов'язань	228563	33255	53374	1577	-	-	316769
Чиста невідповідність процентних ставок	-142198	-24239	14326	190439	3	-	38331
31 грудня 2021 р.							
Всього фінансових активів	84881	14293	59059	213982	2	-	372217
Всього фінансових зобов'язань	253772	28329	45887	1088	-	-	329076
Чиста невідповідність процентних ставок	-168891	-14036	13172	212894	2	-	43141
31 грудня 2022 р.							
Всього фінансових активів	216972	25800	84803	158677	2	26108	512362
Всього фінансових зобов'язань	399091	30580	41593	2271	-	1197	474732
Чиста невідповідність процентних ставок	-182119	-4780	43210	156406			12717
31 грудня 2023 р.							
Всього фінансових активів	298318	43954	73572	212301	3	31741	659889
Всього фінансових зобов'язань	491621	26246	36425	4960	1	1804	561057
Чиста невідповідність процентних ставок	-193303	17708	37147	207341			68893

Продовження таблиці 2.7

31 грудня 2024 р.							
Всього фінансових активів	265816	22770	75859	329879	4	45404	739732
Всього фінансових зобов'язань	555074	32674	32495	8842	1	2614	631700
Чиста невідповідність процентних ставок	-289258	-9904	43364	321037			65239

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Аналіз концентрації процентного ризику Приватбанку за 2020–2024 роки свідчить про значні зміни у структурі активів і зобов'язань за строками чутливості до процентної ставки, що безпосередньо впливає на рівень процентного ризику банку. Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання обсягів як фінансових активів, так і фінансових зобов'язань, однак їхня структура за строками суттєво різниться, що зумовлює наявність чистої невідповідності процентних ставок.

У 2020 році чиста невідповідність процентних ставок становила 38 331 млн грн, а вже у 2024 році – 65 239 млн грн, що свідчить про збільшення масштабів процентного ризику. Найбільші від'ємні розриви спостерігаються у короткостроковому періоді – за активами до запитання та до одного місяця. Так, у 2024 році цей показник досяг –289 258 млн грн, що означає, що обсяги короткострокових зобов'язань суттєво перевищують обсяги активів у цьому сегменті. Це створює ризик для ліквідності банку у разі коливань процентних ставок або масового вилучення коштів клієнтами.

Натомість у довгостроковому сегменті (понад один рік) банк демонструє значний позитивний розрив – 321 037 млн грн у 2024 році, що свідчить про переважання активів над зобов'язаннями та формування потенціалу для отримання додаткового прибутку в разі підвищення процентних ставок. Така стратегія є типовою для банків, орієнтованих на стабільне інвестування та довгострокове кредитування.

У середньостроковому діапазоні (від 1 до 12 місяців) чиста невідповідність залишається помірною й варіюється навколо позитивних значень (переважно 13–43 млрд грн), що свідчить про відносну збалансованість цих строків. Водночас поступове зростання обсягів немонетарних статей і позицій, не чутливих до процентної ставки, відображає диверсифікацію активів і стабілізацію структури балансу.

Таблиця 2.8 – Розрахунок показників ROA та ROE Приватбанку

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2020 р.
Чистий прибуток	24302	35050	30198	40273	40273	15971
Активи	382525	401296	540596	680068	761530	379005
Власний капітал	-52825	66615	57789	85030	99367	152192
ROA (рентабельність активів)	6,35	8,73	5,59	5,92	5,29	-1,0646
ROE (рентабельність капіталу)	-46,00	52,62	52,26	47,36	40,53	86,5343
ЕМ (мультиплікатор капіталу)	-7,24	6,02	9,35	8,00	7,66	14,9052

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Аналіз показників рентабельності активів (ROA) та рентабельності власного капіталу (ROE) Приватбанку за 2020–2024 роки дає змогу оцінити ефективність використання ресурсів і результативність діяльності банку. Загалом спостерігається позитивна тенденція до зростання прибутковості, незважаючи на коливання показників у окремі роки.

Коефіцієнт фінансового левериджу (ЕМ) також демонструє помітну динаміку: із від’ємного значення –7,24 у 2020 році до позитивного 7,66 у 2024 році. Це вказує на стабілізацію структури балансу – власний капітал перестав бути дефіцитним ресурсом, а банк повернувся до нормального співвідношення між власними та залученими коштами.

Таким чином, Приватбанк у 2020–2024 роках пройшов шлях від збитковості до сталого розвитку. Незважаючи на незначне зниження

рентабельності активів, показники ROE та EM свідчать про ефективне використання капіталу, оптимізацію фінансової структури й підвищення прибутковості. Це свідчить про зміцнення фінансової позиції банку, його здатність до стійкого функціонування в умовах динамічного ринку та ефективне управління ризиками.

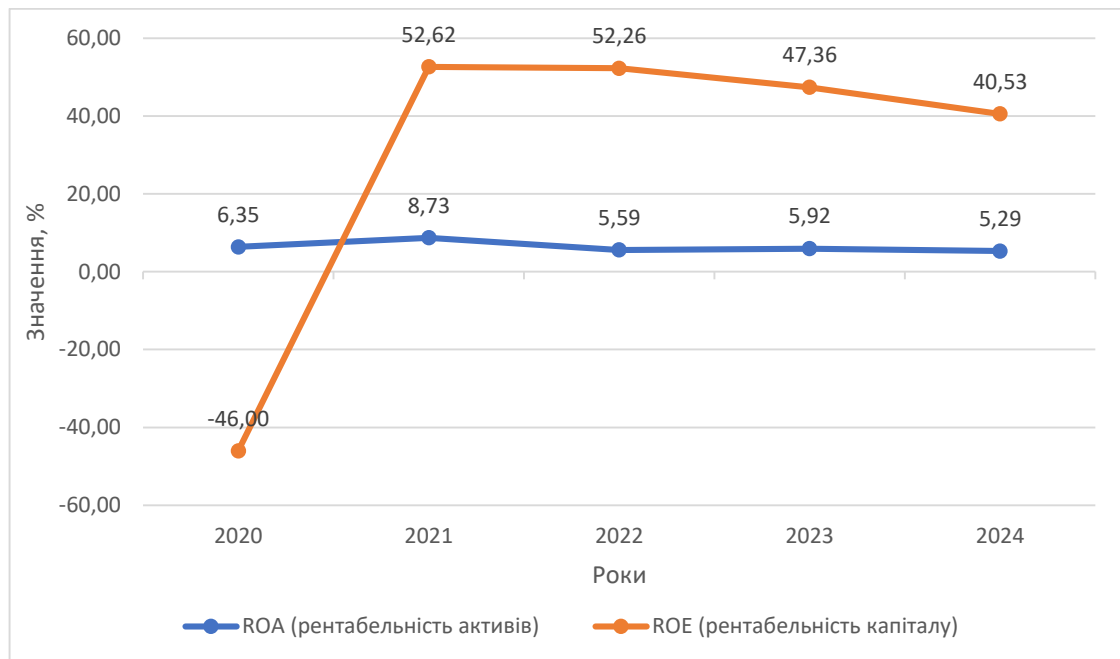

Рисунок 2.3 – Динаміка ROA та ROE

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Згідно табл.2.9 та рис.2.1, показник ROA, який характеризує ефективність використання активів для отримання прибутку, у 2020 році становив 6,35 %, а у 2024 році – 5,29 %. Незначне зниження (-1,06 в. п.) пояснюється швидшими темпами зростання активів порівняно з прибутком: активи за цей період зросли на 379 005 млн грн, тоді як чистий прибуток – лише на 15 971 млн грн. Це свідчить, що банк активно розширював операційну базу, але ефективність використання активів дещо зменшилася через збільшення їхньої загальної маси.

Натомість показник ROE, який відображає прибутковість власного капіталу, демонструє виражене покращення. Якщо у 2020 році він мав від’ємне

значення (–46 %), що пояснюється збитковою позицією капіталу в той період, то вже у 2024 році він досяг 40,53 %. Абсолютне відхилення становить +86,53 в. п., що є надзвичайно позитивним сигналом. Це свідчить про відновлення фінансової стійкості банку, зростання довіри інвесторів та ефективне управління прибутком відносно власного капіталу.

Згідно методики Журавльової Т.О. проведемо інтегральну оцінку фінансової стійкості Приватбанку у табл.2.10.

Таблиця 2.9 – Розрахунок показників фінансової стійкості Приватбанку згідно методики Журавльової Т.О. [13, с.210]

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення 2024 р. до 2022 р.
X1- коефіцієнт надійності;	0,10	0,11	0,12	0,15	0,16	+0,06
X2 – коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів;	0,09	0,10	0,12	0,15	0,16	+0,07
X3 – коефіцієнт концентрації власного капіталу;	0,09	0,10	0,11	0,13	0,13	+0,04
X4 - співвідношення капіталу до депозитів;	0,42	0,49	0,56	0,96	1,05	+0,63
X5 – коефіцієнт, що показує рівень депозитів у зобов'язаннях;	0,28	0,24	0,21	0,15	0,14	–0,14
X6 – коефіцієнт кредитної активності;	0,35	0,33	0,32	0,33	0,26	–0,09
X7 – коефіцієнт миттєвої ліквідності;	1,10	1,18	1,20	0,88	0,86	–0,24
X8 – коефіцієнт співвідношення високоліквідних та загальних активів;	0,47	0,49	0,51	0,52	0,62	+0,15
X9 - коефіцієнт платоспроможності.	0,09	0,10	0,11	0,13	0,13	+0,04

Джерело: розраховано автором на основі [36]

Розрахуємо інтегральний показник фінансової стійкості банку за 5 років за формулою 2.1.

$$I = \frac{x_1}{0.05} + \frac{x_2}{0.1} + \frac{x_3}{0.1} + \frac{x_4}{0.15} + \frac{x_5}{0.15} + \frac{x_6}{0.65} + \frac{x_7}{0.02} + \frac{x_8}{0.15} + \frac{x_9}{0.14} \quad (2.1)$$

де I – інтегральний показник фінансової стійкості банку; X_i - якісні показники фінансової стійкості

$$I(2020) = 67,78$$

$$I(2021) = 72,55$$

$$I(2022) = 74,39$$

$$I(2023) = 62,26$$

$$I(2024) = 62,51$$

За результатами аналізу діяльності ПриватБанку можна відзначити, що протягом більшості досліджуваних періодів інтегральний показник фінансової стійкості перевищував граничне значення (9 і більше). Це стало можливим завдяки неухильному дотриманню банком установлених Національним банком України обов'язкових нормативів.

Згідно з висновками рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» (серпень 2025 р.), ПриватБанк має довгостроковий кредитний рейтинг на рівні uaAA, що свідчить про дуже високу кредитоспроможність порівняно з іншими банками. Короткостроковий рейтинг uaK1 підтверджує мінімальні ризики у найближчій перспективі, а рейтинг депозитів ua.1 визначає максимально надійний рівень для вкладників. Це підтверджує результати внутрішнього аналізу.

Можна зробити висновок, що ПриватБанк характеризується високим рівнем фінансової стійкості. Він забезпечує достатній рівень капіталізації, має високу ліквідність, демонструє стале зростання прибутковості та підтримує диверсифіковану ресурсну базу. Основним викликом залишається збереження якості активів у складних економічних умовах, проте банк вживає заходів щодо нарощення резервів і впровадження сучасних методів ризик-менеджменту. Загалом, фінансова стійкість ПриватБанку оцінюється як висока та стабільна.

3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

3.1 Впровадження сучасних методів управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Фінансова стійкість ПриватБанку, як найбільшої банківської установи України, є стратегічно важливим фактором не лише для його власного розвитку, а й для стабільності всієї національної банківської системи. Сучасні методи управління фінансовою стійкістю в банку формуються під впливом нормативних вимог Національного банку України, міжнародних стандартів банківського регулювання та власної корпоративної стратегії. Одним із ключових елементів виступає система моніторингу капіталізації та ліквідності, яка ґрунтується на розрахунку обов'язкових нормативів та їхньому регулярному порівнянні з вимогами регулятора. ПриватБанк постійно контролює рівень достатності капіталу, підтримуючи його значення на рівні, що перевищує мінімально допустимі стандарти. Це створює запас фінансової міцності та дозволяє покривати ризики, які виникають у результаті кредитної та інвестиційної діяльності. Також, банк активно застосовує систему резервування під можливі збитки, що є ще одним інструментом забезпечення стійкості у випадках погіршення якості кредитного портфеля.

Управління активами та пасивами є важливим напрямом сучасних методів підтримання фінансової стабільності. Для цього у ПриватБанку функціонує система ALM (Asset-Liability Management), яка дозволяє контролювати відповідність строків і обсягів залучених ресурсів та розміщених активів, що забезпечує підтримання ліквідності, зменшує ризики, пов'язані з відтоком депозитів або зростанням вартості зовнішнього фондування. Важливою складовою є також регулярне стрес-тестування, що передбачає моделювання кризових сценаріїв, таких як різке підвищення

відсоткових ставок, девальвація гривні або зростання частки непрацюючих кредитів. Результати таких розрахунків дозволяють менеджменту оцінювати межі фінансової стійкості банку та своєчасно вживати заходів для їх розширення.

Значну увагу ПриватБанк приділяє диверсифікації джерел доходів і розширенню клієнтської бази, що також є методом управління стійкістю. У структурі доходів банку дедалі більшу роль відіграють комісійні надходження, які знижують залежність від процентних доходів за кредитними операціями, що відповідає світовим тенденціям універсалізації банківської діяльності та створює умови для стійкого фінансового розвитку навіть в умовах економічних криз. Водночас у роботі з активами банк зберігає значну частку високоліквідних інструментів, зокрема державних цінних паперів, що дозволяє мінімізувати ризики та швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури.

Методи управління фінансовою стійкістю в ПриватБанку тісно пов'язані з цифровими технологіями. Використання автоматизованих банківських систем і програмного забезпечення для управлінського обліку дозволяє ефективно збирати та обробляти інформацію про фінансовий стан клієнтів, прогнозувати ризики і формувати оптимальні управлінські рішення. Особливе значення мають цифрові сервіси, зокрема Приват24, які не лише розширюють клієнтську базу, а й забезпечують стабільний приплив комісійних доходів. Інформаційно-аналітичні системи банку застосовуються для управління кредитним ризиком, виявлення шахрайських операцій і контролю ліквідності в режимі реального часу, що відповідає сучасним міжнародним підходам до ризик-менеджменту.

Нинішня система управління фінансовою стійкістю у ПриватБанку має низку обмежень та недоліків (рис.3.1).

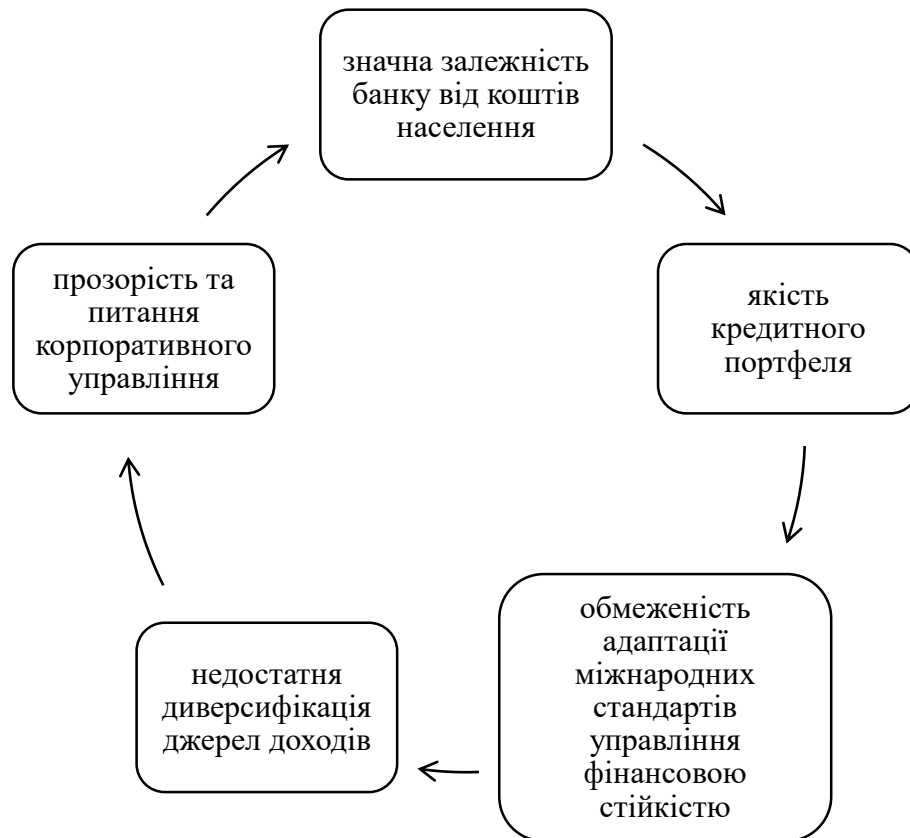

Рисунок 3.1 – Недоліки системи управління фінансовою стійкістю
ПриватБанку

Джерело: розроблено та побудовано автором

Одним із ключових викликів є значна залежність банку від коштів населення як основного джерела ресурсів. Попри те що це забезпечує відносно дешеву ресурсну базу, водночас виникає ризик масового відтоку депозитів у періоди економічної або політичної нестабільності. Для зменшення цього ризику банк змушений підтримувати високий рівень ліквідності, що знижує можливості для інвестиційної активності та скорочує потенційний прибуток.

Наступним проблемним аспектом є якість кредитного портфеля. Незважаючи на певне зменшення частки проблемних кредитів, їхній рівень залишається суттєвим, що створює додатковий тиск на резерви та знижує рентабельність банківської діяльності. Така ситуація свідчить про необхідність удосконалення системи оцінки кредитоспроможності клієнтів, більш глибокого застосування аналітики big data та використання штучного інтелекту у прогнозуванні ризиків неповернення кредитів. Важливим

обмеженням нинішніх методів є також орієнтація на традиційні фінансові показники, які відображають переважно поточний стан банку, але не завжди дозволяють вчасно передбачати майбутні загрози.

Слід зазначити й обмеженість адаптації міжнародних стандартів управління фінансовою стійкістю. Попри застосування окремих елементів Базельських угод, їхня імплементація відбувається поступово, і не всі інструменти використовуються на повну. Зокрема, система ризик-менеджменту ще не в повному обсязі охоплює операційні та кіберризики, які в умовах цифровізації банківської діяльності набувають особливої актуальності. Крім того, інтеграція міжнародних стандартів вимагає значних інвестицій у технології та підготовку персоналу, що обмежує швидкість їх впровадження.

Важливим недоліком є також недостатня диверсифікація джерел доходів. Хоча банк активно розвиває комісійний бізнес, його частка у структурі доходів усе ще не компенсує ризиків, пов'язаних із кредитними операціями. Це створює потребу в подальшому розширенні спектра фінансових продуктів, залученні корпоративних клієнтів і виході на міжнародні ринки. У сучасних умовах зростає значення інноваційних фінансових сервісів, зокрема цифрового інвестування, мобільних платіжних платформ і фінтех-рішень, які можуть стати додатковим джерелом фінансової стійкості.

Окрему увагу слід звернути на питання прозорості та корпоративного управління. Попри високий рівень державного контролю, банк потребує вдосконалення внутрішніх процедур прийняття рішень, більшої автономії менеджменту в питаннях стратегічного планування та залучення іноземних інвесторів. Надмірна централізація управління може знижувати гнучкість і швидкість реакції на ринкові зміни, що негативно позначається на здатності банку своєчасно адаптуватися до зовнішніх викликів.

Таким чином, нинішні методи управління фінансовою стійкістю у ПриватБанку дозволяють підтримувати його стабільність навіть у складних

макроекономічних умовах, однак вони мають низку обмежень. Ключовими серед них є залежність від коштів населення, проблемність кредитного портфеля, часткова імплементація міжнародних стандартів та недостатня диверсифікація доходів. Подолання цих недоліків потребує подальшої оптимізації системи управління активами й пасивами, розширення використання цифрових технологій та ризик-менеджменту, а також поступової інтеграції найкращих міжнародних практик. В подальшому це забезпечить ПриватБанку не лише внутрішню фінансову стійкість, а й конкурентні переваги на українському та міжнародному фінансових ринках.

Фінансова стійкість банківської установи неможлива без застосування сучасних методів прогнозування ризиків і комплексної оцінки фінансового стану. Для АТ КБ «ПриватБанк», який займає провідне місце у банківській системі України за розміром активів, обсягом депозитної бази та кількістю клієнтів, використання таких методів, як stress-testing, сценарний аналіз та інтегральні моделі, є не просто бажаним, а необхідним інструментом забезпечення стабільності. Масштаб діяльності банку та його ключова роль у фінансовій системі країни створюють високий рівень відповідальності за результати прийнятих управлінських рішень.

Stress-testing у діяльності ПриватБанку має особливе значення через постійні макроекономічні та політичні ризики, які супроводжують українську економіку. Його сутність полягає у моделюванні кризових сценаріїв та оцінці здатності банку витримати несприятливі зовнішні впливи. Для найбільшого банку України цей метод дозволяє своєчасно оцінювати ризики відтоку депозитів, падіння курсу національної валюти, зростання рівня проблемних кредитів та інших чинників, які здатні загрожувати його стабільності. У практиці ПриватБанку stress-testing може застосовуватися для аналізу впливу різкого зростання процентних ставок на прибутковість, зміни валютних курсів на структуру активів та пасивів, а також падіння вартості державних цінних паперів, що становлять вагомую частку його інвестиційного портфеля. Доцільність такого підходу підтверджується й вимогами НБУ, який вимагає

від системно важливих банків регулярного проведення стрес-тестів, що робить їх частиною обов'язкового інструментарію для управління фінансовою стійкістю.

Поряд із stress-testing важливим є сценарний аналіз, який дозволяє не лише оцінювати можливі ризики, а й прогнозувати різні варіанти розвитку подій. Для ПриватБанку, який обслуговує понад половину населення країни та значну кількість корпоративних клієнтів, сценарний аналіз стає ефективним інструментом стратегічного планування. Застосування цього методу дає можливість розробляти альтернативні стратегії залежно від ситуації: оптимістичний сценарій може передбачати стабілізацію макроекономічного середовища і зростання попиту на кредити, тоді як песимістичний варіант враховує загострення воєнних дій, падіння ВВП чи відтік депозитів. Таким чином, банк може завчасно розробляти заходи реагування та визначати необхідні обсяги капіталу і ліквідності для забезпечення стійкості. Особливістю використання сценарного аналізу у ПриватБанку є його масштабність, адже охопити потрібно всі ключові напрями діяльності – роздрібний, корпоративний, інвестиційний бізнес, операції на міжнародних ринках, цифрові сервіси та інфраструктуру.

Інтегральні моделі відіграють не менш важливу роль, оскільки дозволяють комплексно оцінювати рівень фінансової стійкості шляхом узагальнення багатьох показників у єдиний індекс. Для ПриватБанку, з огляду на його розміри та складність діяльності, використання інтегральних оцінок забезпечує можливість швидкого порівняння фінансових результатів із попередніми періодами, середньогалузевими стандартами та міжнародними вимогами. Такі моделі включають показники капіталізації, ліквідності, прибутковості, якості активів, а також чутливості до ринкових ризиків. Завдяки інтегральним підходам керівництво банку може вчасно ідентифікувати слабкі місця у структурі балансу, що підвищує ефективність прийняття рішень. Крім того, інтегральні моделі зручні для внутрішнього

моніторингу, оскільки дають змогу створити систему «сигнальних індикаторів», які попереджають про погіршення фінансової стійкості.

Поряд із сучасними методами аналізу для ПриватБанку важливим завданням є інтеграція міжнародних стандартів управління фінансовою стійкістю, зокрема Базель III та CAMELS. Базельські угоди передбачають встановлення жорсткіших вимог до капіталу та ліквідності банків, що є особливо актуальним для системно важливих установ. У випадку ПриватБанку, впровадження стандартів Базель III дозволить посилити якість власного капіталу, підвищити його здатність поглинати збитки, а також удосконалити систему управління ліквідністю через запровадження коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) та коефіцієнта чистого стабільного фондування (NSFR). Виконання цих вимог сприятиме підвищенню довіри з боку міжнародних партнерів, а також забезпечить стійкість банку в умовах зовнішніх шоків.

Значущою є перспектива використання рейтингової системи CAMELS, яка базується на комплексному підході до оцінки діяльності банку. Для ПриватБанку впровадження цієї системи стане корисним інструментом внутрішнього моніторингу, адже вона охоплює шість ключових блоків: достатність капіталу, якість активів, менеджмент, прибутковість, ліквідність і чутливість до ринкових ризиків. Оцінка за кожним із цих напрямів дозволяє сформувати цілісну картину фінансового стану установи та визначити проблемні сфери. Враховуючи масштаби ПриватБанку, впровадження CAMELS сприятиме підвищенню прозорості управлінських процесів і наближенню їх до міжнародних стандартів, що особливо важливо в умовах інтеграції України у світову фінансову систему.

Адаптація міжнародних стандартів потребує суттєвих ресурсів і організаційних зусиль. Для ПриватБанку це означає необхідність інвестицій у модернізацію інформаційних систем, підготовку персоналу, розширення функцій ризик-менеджменту та підвищення якості корпоративного управління. Водночас вигоди від такого кроку є беззаперечними:

впровадження Базель III та CAMELS підвищить конкурентоспроможність банку, зміцнить його репутацію на міжнародних ринках та створить передумови для залучення іноземних інвестицій. Крім того, інтеграція цих стандартів зменшить ймовірність системних ризиків і забезпечить більшу захищеність клієнтів та вкладників.

Очікуваний ефект від впровадження сучасних методів управління фінансовою стійкістю у діяльність АТ КБ «ПриватБанк» безпосередньо пов'язаний із підвищенням рівня довіри з боку як клієнтів, так і потенційних інвесторів. Банківська сфера функціонує на основі довіри: клієнти розміщують свої кошти, виходячи з упевненості у стабільності банку, а інвестори ухвалюють рішення про фінансування чи партнерство, спираючись на прогнозованість і надійність його діяльності. Тому застосування stress-testing, сценарного аналізу, інтегральних моделей, а також імплементація міжнародних стандартів управління ризиками створюють додаткові аргументи для формування позитивної репутації ПриватБанку.

По-перше, проведення регулярного stress-testing формує у клієнтів впевненість у тому, що банк готовий до можливих кризових подій та має ресурси для їх подолання. Коли у суспільстві виникає економічна чи політична нестабільність, саме довіра до банку стає ключовим чинником утримання депозитної бази. Якщо клієнти знають, що банк не лише виконує нормативи НБУ, але й завчасно перевіряє свою стійкість у різних сценаріях, це знижує ймовірність панічного зняття депозитів та підвищує лояльність. Інвестори також оцінюють stress-testing як свідчення зрілості системи управління ризиками, що дає змогу прогнозувати фінансові результати навіть у нестабільному середовищі.

По-друге, сценарний аналіз створює умови для стратегічного діалогу з інвесторами та корпоративними клієнтами. ПриватБанк, демонструючи здатність розробляти альтернативні стратегії розвитку залежно від зміни зовнішніх умов, показує себе як гнучкий та адаптивний інститут. Для інвесторів важливим є розуміння того, що банк не покладається на єдиний

прогноз, а готує резервні варіанти дій, які дозволяють мінімізувати ризики у разі несприятливих подій. Це створює додаткову цінність для інвестицій, адже інвестор отримує сигнал про зниження ймовірності фінансових втрат.

Інтегральні моделі управління фінансовою стійкістю сприяють підвищенню прозорості діяльності банку. Вони дозволяють звести різноманітні фінансові показники до єдиного інтегрального індексу, який легко сприймається як клієнтами, так і зовнішніми аналітиками. Якщо банк демонструє стабільне зростання інтегральних оцінок стійкості, це формує довіру з боку суспільства та партнерів. У свою чергу, позитивні рейтингові оцінки, отримані завдяки інтегральним моделям, стають сигналом для іноземних інвесторів щодо надійності співпраці з ПриватБанком.

Важливим є впровадження міжнародних стандартів, зокрема Базель III та CAMELS. Відповідність банку цим стандартам свідчить про його готовність діяти за загальноприйнятими правилами світової фінансової системи, що особливо важливо для потенційних іноземних партнерів та інституційних інвесторів, які оцінюють банки за ступенем інтеграції у міжнародне фінансове середовище. Клієнти ж сприймають такі кроки як підтвердження надійності та стабільності установи, що у підсумку підвищує їхню довіру й стимулює зростання депозитної бази.

Очікуваний ефект від застосування сучасних методів проявляється і у зміцненні корпоративного іміджу ПриватБанку. Демонстрація відповідальності у сфері управління ризиками, регулярне інформування про результати stress-testing чи відповідність міжнародним стандартам створює позитивний інформаційний фон, що особливо актуально в умовах зростання конкуренції на банківському ринку, коли клієнти все більше орієнтуються не лише на рівень відсоткових ставок, а й на якість управління банком та його здатність гарантувати безпеку фінансових ресурсів.

Застосування сучасних методів управління фінансовою стійкістю також дозволяє ПриватБанку формувати довгострокові партнерські відносини з корпоративними клієнтами. Бізнес-структури зацікавлені у співпраці з банком,

який здатний передбачати ризики, забезпечувати стабільність та пропонувати надійні фінансові інструменти. Інвестори, своєю чергою, розглядають банк як перспективного партнера для участі у великих проектах, адже ефективне управління ризиками означає більшу передбачуваність доходів і меншу ймовірність втрат.

Отже, управління фінансовою стійкістю є стратегічним напрямом розвитку АТ КБ «ПриватБанк», від якого залежить не лише його власна стабільність, а й стійкість усієї банківської системи України. Аналіз сучасних методів управління показує, що їх застосування є надзвичайно актуальним для банку, який обслуговує більшу частину населення та бізнесу країни. Впровадження stress-testing дозволяє своєчасно ідентифікувати ризики та формувати ефективні механізми реагування. Сценарний аналіз забезпечує стратегічну гнучкість та здатність прогнозувати різні варіанти розвитку подій. Інтегральні моделі дають можливість формувати комплексну оцінку фінансової стійкості та підвищувати прозорість діяльності банку. Адаптація міжнародних стандартів Базель III та CAMELS підвищує конкурентоспроможність банку на глобальному рівні та сприяє зміцненню довіри з боку інвесторів. Очікуваний ефект від застосування цих методів полягає у зміцненні репутації банку, зростанні довіри клієнтів і партнерів, розширенні інвестиційних можливостей та створенні надійних передумов для стабільного розвитку. Впровадження сучасних інструментів управління фінансовою стійкістю має не лише технічне, але й стратегічне значення для ПриватБанку, адже воно визначає його позиції на фінансовому ринку в найближчій та довгостроковій перспективі.

3.2 Оптимізація структури активів та пасивів АТ КБ «ПриватБанк»

Сучасна структура активів і пасивів АТ КБ «ПриватБанк» формується під впливом масштабності його діяльності, системної ролі у фінансовій системі України та вимог регуляторного нагляду з боку Національного банку

України. Як найбільший комерційний банк країни, ПриватБанк має високу частку ринку за обсягом активів, депозитів і кількістю клієнтів, що зумовлює необхідність постійного контролю за балансом між активами й пасивами, адже саме цей баланс є основою фінансової стійкості. Структура активів банку характеризується значною питомою вагою кредитного портфеля, а в пасивах переважають кошти фізичних осіб, що відображає специфіку його бізнес-моделі та орієнтацію на роздрібний сегмент.

У структурі активів ПриватБанку ключове місце посідає кредитний портфель, який забезпечує основну частину процентних доходів. Банк традиційно орієнтований на кредитування фізичних осіб, малого та середнього бізнесу, що відповідає його ролі як універсальної установи з потужною роздрібною мережею. Разом із тим концентрація активів у кредитному портфелі створює певні ризики, оскільки рівень проблемних кредитів в українській банківській системі залишається високим, а макроекономічні та політичні чинники можуть погіршувати платоспроможність позичальників. ПриватБанк проводить політику активного формування резервів під можливі втрати за кредитами, однак це знижує прибутковість банку й обмежує його інвестиційні можливості. У структурі активів також вагоме місце займають інвестиції в державні цінні папери, що забезпечують ліквідність і відносну безризиковість, але водночас знижують потенціал прибутковості у порівнянні з альтернативними активами.

Особливістю структури активів є високий рівень ліквідних коштів і коштів у НБУ, які банк змушений підтримувати відповідно до нормативних вимог і для забезпечення стабільності у кризових умовах. Це створює певний запас міцності, проте водночас свідчить про обмежене використання ресурсів для активних операцій. Для ПриватБанку як системно важливого банку подібний підхід є вимушеним компромісом між дохідністю та стійкістю: підтримання високої ліквідності гарантує захищеність від раптових відтоків депозитів, але знижує рентабельність.

У структурі пасивів ПриватБанку провідне місце займають кошти фізичних осіб, що зумовлено високим рівнем довіри населення та розгалуженою мережею відділень і цифрових сервісів. Така модель забезпечує банку відносно дешеву ресурсну базу, проте водночас створює ризики значної залежності від настроїв населення. У періоди фінансових криз чи політичної нестабільності відтік депозитів фізичних осіб може стати критичним фактором, що загрожує ліквідності. Крім того, короткостроковий характер більшості вкладів ускладнює довгострокове кредитування та інвестиційні операції банку. Саме тому в сучасних умовах надмірна концентрація на депозитах населення є одним із головних викликів для фінансової стійкості ПриватБанку.

Незважаючи на значний запас високоліквідних активів, ПриватБанк стикається з необхідністю постійно балансувати між потребою у прибутковості та зобов'язанням забезпечувати миттєве виконання вимог вкладників. Ліквідність банку суттєво залежить від стабільності депозитної бази, яка формується переважно за рахунок коштів фізичних осіб. У випадку негативних макроекономічних тенденцій чи кризових подій банк змушений використовувати значні ресурси для підтримання ліквідності, що може призводити до скорочення кредитної активності та зниження прибутковості. З іншого боку, наявність великого портфеля державних цінних паперів частково компенсує ці ризики, оскільки такі інструменти можуть бути швидко реалізовані або використані як застава для отримання фінансування від НБУ.

Концентрація кредитного портфеля, залежність від коштів населення та ризики ліквідності взаємопов'язані між собою й утворюють системний комплекс проблем. З одного боку, кредитний портфель є основним джерелом доходів, але водночас найбільш уразливим елементом активів, особливо в умовах війни та економічної нестабільності. З іншого боку, кошти фізичних осіб забезпечують банку найбільшу частку ресурсної бази, проте нестабільність цього джерела створює додаткові виклики. Ризики ліквідності

стають наслідком поєднання цих чинників і вимагають постійного використання інструментів ALM, stress-testing і сценарного аналізу.

Оптимізація структури активів і пасивів є ключовим завданням для підвищення фінансової стійкості ПриватБанку, оскільки саме від збалансованості цих двох складових залежить здатність банку виконувати свої зобов'язання, підтримувати ліквідність та забезпечувати прибутковість. В умовах високої нестабільності української економіки та впливу зовнішніх ризиків ПриватБанк змушений використовувати сучасні підходи до управління активами і пасивами, щоб зменшити залежність від окремих сегментів ринку, знизити кредитні ризики й гарантувати виконання нормативних вимог Національного банку України. Важливими напрямками оптимізації є диверсифікація джерел фінансування, робота з проблемними кредитами, балансування строків і валютної структури балансу, а також використання інтегрованої системи управління активами та пасивами (ALM) (рис.3.2).

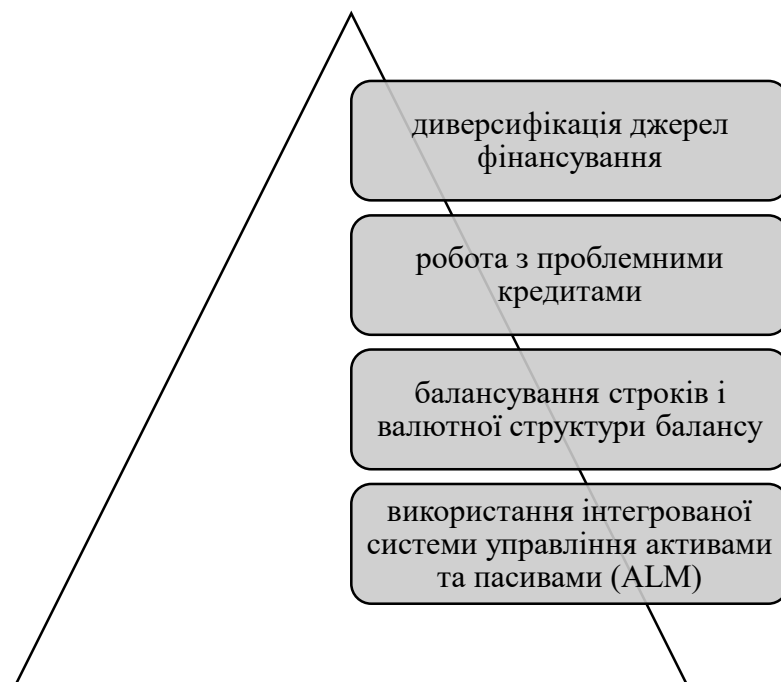

Рисунок 3.2 – Напрями оптимізації управління активами і пасивами
Приватбанку

Джерело: розроблено та побудовано автором

Одним із найважливіших напрямів є диверсифікація джерел фінансування. Сьогодні пасиви ПриватБанку значною мірою формуються за рахунок коштів фізичних осіб, що створює ризик залежності від депозитної поведінки населення. Попри високий рівень довіри клієнтів, у кризових умовах можливий масовий відтік коштів, що загрожує ліквідності. Тому стратегічним завданням для банку є залучення корпоративних клієнтів, які здатні забезпечити стабільні та довгострокові ресурси. Залучення коштів бізнесу дає змогу зменшити залежність від короткострокових депозитів населення та сформувати більш стійку ресурсну базу. Важливим напрямом є також вихід на міжнародні ринки капіталу та залучення іноземних інвесторів, зокрема через випуск єврооблігацій, співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями та участь у міжнародних кредитних програмах. Це дозволить банку не лише диверсифікувати джерела фінансування, а й посилити свою інтеграцію у світову фінансову систему, що позитивно позначиться на репутації та рейтингах.

Другим важливим напрямом є зменшення частки проблемних кредитів (NPL) через реструктуризацію та активну роботу з боржниками. Наявність значного обсягу непрацюючих кредитів негативно впливає на фінансову стійкість банку, оскільки потребує формування резервів, які знижують прибутковість і обмежують можливості для активних операцій. Для ПриватБанку, який успадкував значний портфель NPL після націоналізації, ця проблема є особливо актуальною. Оптимізація кредитного портфеля може здійснюватися через кілька механізмів: реструктуризацію боргу клієнтів з урахуванням їхнього фінансового стану; активний продаж проблемних кредитів колекторам або спеціалізованим компаніям; створення внутрішніх підрозділів для управління NPL; застосування цифрових технологій для прогнозування ймовірності дефолту. Зменшення частки проблемних кредитів дозволить підвищити якість активів, скоротити резервування та підвищити рентабельність діяльності.

Третій напрям пов'язаний зі збалансуванням строків і валютної структури активів і пасивів. У практиці ПриватБанку спостерігається певна диспропорція: пасиви переважно мають короткостроковий характер, тоді як активи часто носять середньо- та довгостроковий характер. Така невідповідність створює ризики ліквідності та знижує стійкість банку. Для оптимізації строкової структури необхідним є узгодження термінів залучення ресурсів із термінами їхнього розміщення, що можна досягти шляхом розвитку довгострокових депозитних продуктів для фізичних і корпоративних клієнтів, а також залучення довгострокового фінансування від міжнародних партнерів. Ще одним викликом є валютна структура: частина пасивів банку формується у національній валюті, тоді як значна частина активів може бути номінована в іноземній валюті. Це створює валютні ризики, особливо в умовах коливань курсу гривні. Для їхнього мінімізації банк повинен проводити активну політику хеджування, застосовувати деривативи, а також орієнтуватися на узгодження валютної структури балансу.

Четвертим напрямом є використання системи ALM, яка є комплексною технологією управління активами й пасивами банку. Для ПриватБанку ця система особливо актуальна з огляду на масштабність його діяльності та складність структури балансу. ALM дозволяє банку контролювати ризики ліквідності, процентні та валютні ризики, забезпечувати ефективне використання ресурсів і формувати збалансований портфель активів і пасивів. Суть системи полягає у гармонізації всіх фінансових потоків банку, що дає змогу підтримувати ліквідність, уникати надмірної концентрації ризиків та оптимізувати прибутковість. Використання ALM також сприяє більш точному прогнозуванню фінансових результатів і дозволяє своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Для ПриватБанку це означає можливість більш ефективного управління своєю масштабною ресурсною базою та активами, що підвищує його конкурентоспроможність.

Очікувані результати оптимізації структури активів і пасивів ПриватБанку мають багатовимірний характер і стосуються як підвищення

внутрішньої стійкості банку, так і зміцнення його ринкових позицій. Реалізація запропонованих заходів дозволить зменшити вплив основних ризиків, зокрема залежності від депозитів фізичних осіб, проблемності кредитного портфеля, строкових і валютних дисбалансів, а також забезпечить більш ефективне управління балансом за допомогою системи ALM. У результаті банк зможе не лише зберігати фінансову стабільність у кризових умовах, а й отримати додаткові конкурентні переваги на ринку.

По-перше, диверсифікація джерел фінансування забезпечить банку більш стійку ресурсну базу. Залучення коштів корпоративних клієнтів, міжнародних фінансових організацій та іноземних інвесторів дозволить знизити залежність від депозитів населення, що є головним фактором ризику ліквідності. Розширення структури пасивів у бік довгострокових і стабільних ресурсів підвищить можливості для фінансування масштабних кредитних і інвестиційних програм.

По-друге, скорочення частки проблемних кредитів за рахунок реструктуризації та активної роботи з NPL позитивно вплине на якість активів. Зменшення рівня непрацюючих позик дозволить знизити обсяги резервування, що, своєю чергою, підвищить прибутковість банку. Вивільнені ресурси можуть бути спрямовані на кредитування платоспроможних клієнтів і розвиток нових фінансових продуктів. Крім того, покращення якості кредитного портфеля зменшить ризики втрат, що підвищить фінансову стійкість та довіру з боку вкладників і інвесторів. Це також дасть можливість банку підвищити свої рейтингові оцінки й зміцнити репутацію на міжнародному рівні.

По-третє, збалансування строкової та валютної структури активів і пасивів забезпечить більшу передбачуваність фінансових потоків банку. Узгодження термінів розміщення активів і залучення ресурсів дасть змогу уникнути дефіциту ліквідності, що особливо важливо в умовах можливих відтоків депозитів. Удосконалення валютної структури дозволить мінімізувати ризики, пов'язані з девальвацією гривні та коливаннями

валютних курсів. Це створить стабільніші умови для діяльності банку та підвищить його захищеність від зовнішніх шоків. У результаті ПриватБанк отримає можливість більш активно здійснювати довгострокове кредитування та реалізовувати інвестиційні проекти, що підвищить його конкурентоспроможність.

По-четверте, впровадження сучасної системи ALM забезпечить комплексний контроль за всіма ключовими фінансовими потоками банку. Завдяки ALM керівництво зможе своєчасно виявляти дисбаланси, оцінювати чутливість до змін процентних ставок і валютних курсів, прогнозувати ліквідність та прибутковість у різних сценаріях. Використання цієї системи дозволить банку перейти від реактивного управління до проактивного, що значно підвищить ефективність управлінських рішень. У довгостроковій перспективі це створить фундамент для стабільного розвитку та забезпечить виконання як внутрішніх цілей, так і зовнішніх регуляторних вимог.

Очікувані результати оптимізації можна оцінювати не лише у фінансовому вимірі, але й у стратегічному. Для ПриватБанку важливим є формування довіри як з боку клієнтів, так і з боку інституційних інвесторів та міжнародних партнерів. Оптимізація структури активів і пасивів дозволить банку демонструвати прозорість, передбачуваність і здатність до ефективного управління ризиками, що матиме позитивний вплив на його ринковий імідж та сприятиме залученню нових клієнтів і партнерів. Водночас підвищення стійкості балансу дасть можливість банку більш упевнено розвивати інноваційні сервіси та цифрові продукти, що є важливим фактором конкурентної боротьби у сучасному банківському секторі.

Можна зробити висновки, що оптимізація структури активів і пасивів є необхідною умовою для підвищення фінансової стійкості ПриватБанку. Наявні проблеми – концентрація кредитного портфеля, залежність від коштів населення та ризики ліквідності – можуть бути вирішені через диверсифікацію джерел фінансування, зменшення обсягу проблемних кредитів, балансування строкової та валютної структури балансу, а також впровадження системи

ALM. Очікуваними результатами таких заходів є підвищення якості активів, формування стабільної ресурсної бази, зниження ризиків ліквідності та валютних коливань, а також зростання прибутковості. У стратегічному вимірі це сприятиме посиленню конкурентоспроможності банку, підвищенню його інвестиційної привабливості та зміцненню довіри з боку клієнтів і партнерів. Таким чином, оптимізація структури активів і пасивів не лише покращить фінансові показники ПриватБанку, а й стане запорукою його стабільного розвитку в умовах сучасних економічних викликів.

3.3 Використання цифрових технологій та ризик-менеджменту для підвищення фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»

Сучасна банківська система функціонує в умовах глибокої цифрової трансформації, і ПриватБанк виступає одним із лідерів у впровадженні цифрових технологій не лише в Україні, а й у регіоні Східної Європи. Його цифрова інфраструктура охоплює широкий спектр інноваційних рішень, які забезпечують обслуговування клієнтів, управління внутрішніми процесами та контроль фінансових потоків. Одним із ключових елементів цієї інфраструктури є платформа Приват24, що стала найбільш популярним мобільним банкінгом у країні. Вона забезпечує клієнтам цілодобовий доступ до рахунків, можливість здійснювати платежі, перекази, відкривати депозити та користуватися іншими банківськими продуктами. Приват24 не лише зручний для клієнтів, але й створює додатковий канал надходження комісійних доходів, формуючи вагомий внесок у фінансову стійкість банку.

Наступним важливим елементом є система електронного документообігу, яка дозволяє оптимізувати внутрішні бізнес-процеси, зменшувати витрати на паперовий документообіг та прискорювати ухвалення управлінських рішень. В свою чергу це сприяє підвищенню операційної ефективності, прозорості й контролю за діяльністю банку. Використання електронного документообігу також знижує ризики людського фактору, адже

автоматизовані процедури унеможлиблюють частину помилок та зловживань, що характерні для традиційних систем управління.

Наступною складовою цифрової інфраструктури ПриватБанку є використання технологій big data. Банк має унікальну клієнтську базу, яка охоплює десятки мільйонів користувачів, і щодня накопичує величезні обсяги даних про транзакції, фінансову поведінку клієнтів, їхні споживчі звички та кредитну історію. Аналіз цих даних дозволяє формувати персоналізовані пропозиції, прогнозувати попит на фінансові продукти та підвищувати точність оцінки ризиків. Використання big data у поєднанні з сучасними аналітичними інструментами створює передумови для ефективного управління фінансовою стійкістю банку через більш точне прогнозування можливих проблем та оперативне реагування на них.

Водночас, незважаючи на значні досягнення, цифрову інфраструктуру банку можна вдосконалювати, насамперед у сфері управління ризиками. Одним із найбільш перспективних напрямів є застосування штучного інтелекту для скорингу клієнтів. Традиційні моделі кредитного скорингу базуються на аналізі обмеженого набору параметрів – доходів, кредитної історії, рівня заборгованості. Натомість AI-алгоритми здатні обробляти значно ширший спектр даних, включно з поведінковими характеристиками, соціально-демографічними особливостями, навіть історією транзакцій у реальному часі. Для ПриватБанку, який має величезну клієнтську базу, це дозволяє підвищити точність оцінки кредитоспроможності, знизити частку NPL і мінімізувати ризики неповернення кредитів. Крім того, AI-скоринг забезпечує швидкість ухвалення рішень і автоматизацію процесів, що покращує клієнтський досвід і сприяє зростанню обсягів кредитування.

Наступним напрямом цифровізації ризик-менеджменту є використання машинного навчання для виявлення шахрайства. Банківський сектор є особливо вразливим до фінансових злочинів, зокрема до шахрайських транзакцій, підробки документів, крадіжки даних чи зловживання картковими продуктами. Традиційні системи виявлення шахрайства працюють на основі

фіксованих правил, але вони не завжди здатні ідентифікувати нові, нетипові схеми зловживань. Технології машинного навчання дозволяють виявляти підозрілі операції в режимі реального часу, адаптуючись до змінних умов та нових видів шахрайських дій. Для ПриватБанку, що обслуговує мільйони транзакцій щодня, це означає значне зниження фінансових втрат, підвищення безпеки клієнтів і зміцнення довіри до банківських продуктів.

Третім напрямом є розвиток автоматизованих систем моніторингу ліквідності та ринкових ризиків. У сучасних умовах ліквідність банку залежить від багатьох факторів: стабільності депозитної бази, коливань валютних курсів, змін процентних ставок. Традиційні методи моніторингу здебільшого є ретроспективними й орієнтованими на аналіз даних за минулі періоди. Натомість сучасні цифрові інструменти дозволяють здійснювати моніторинг у режимі реального часу, використовуючи аналітику поточкових даних і прогнознi моделі. Для ПриватБанку, як системно важливого банку, це дає змогу оперативно реагувати на відтік депозитів, різкі зміни на валютному чи фондовому ринках і забезпечувати виконання нормативів НБУ. Автоматизовані системи також інтегруються із системою ALM, що забезпечує комплексний контроль над балансом банку та сприяє оптимізації його структури.

Цифрова трансформація банківської системи вимагає не лише модернізації сервісів і впровадження нових технологій, а й створення надійних механізмів контролю та управління ризиками. Для ПриватБанку, який є найбільшим банком України та має мільйони клієнтів, інтеграція ризик-менеджменту у цифрову стратегію є ключовим чинником фінансової стійкості. У сучасних умовах ризики стають більш комплексними: окрім традиційних кредитних, процентних і валютних, дедалі більшого значення набувають операційні, технологічні та кіберризики. Саме тому завдання банку полягає у тому, щоб зробити управління ризиками невід'ємною частиною цифрової стратегії, а не окремим напрямом діяльності.

Інтеграція ризик-менеджменту у цифрову стратегію ПриватБанку передбачає кілька ключових аспектів. По-перше, це включення функцій управління ризиками на ранніх етапах розробки та впровадження цифрових продуктів. Наприклад, при створенні нових мобільних сервісів чи онлайн-платформ ризик-менеджмент має забезпечувати аналіз можливих загроз і формування захисних механізмів. Це дозволяє уникати проблем ще на стадії планування, зменшуючи витрати на усунення наслідків у майбутньому. По-друге, управління ризиками має стати частиною щоденних операційних процесів. Використання big data та аналітичних платформ дозволяє банку здійснювати моніторинг транзакцій у реальному часі, що підвищує ефективність виявлення шахрайства, контролю ліквідності та управління кредитними ризиками. По-третє, інтеграція ризик-менеджменту у цифрову стратегію передбачає створення єдиної ІТ-екосистеми, яка об'єднує бізнес-процеси, внутрішній контроль та механізми реагування на кризи.

Для ПриватБанку особливо актуальним є розвиток ERM – інтегрованої системи управління ризиками, яка охоплює всі рівні діяльності: від стратегічного планування до операційної роботи. У рамках цифрової стратегії така система дозволяє формувати єдину базу даних ризиків, автоматизувати процес їхньої оцінки та забезпечувати своєчасне інформування керівництва про потенційні загрози. Це створює можливість не лише реагувати на проблеми, а й прогнозувати їх, що значно підвищує фінансову стійкість банку. Крім того, інтеграція ризик-менеджменту у цифрову стратегію сприяє відповідності міжнародним стандартам, таким як Базель III та CAMELS, що підвищує репутацію ПриватБанку на міжнародному фінансовому ринку.

Важливою складовою фінансової стійкості є кіберзахист, який стає критичним у сучасному банківському середовищі. ПриватБанк щодня опрацьовує мільйони транзакцій і зберігає колосальні обсяги чутливої інформації, тому рівень його вразливості до кіберзагроз є надзвичайно високим. Атаки на банківські системи можуть призвести не лише до

фінансових втрат, а й до серйозних репутаційних ризиків, що безпосередньо впливають на довіру клієнтів і партнерів.

Використання кіберзахисту у ПриватБанку включає кілька напрямів. Першим є застосування багаторівневих систем автентифікації та авторизації, які запобігають несанкціонованому доступу до рахунків і внутрішніх систем. Другим напрямом є використання сучасних алгоритмів шифрування для захисту даних клієнтів та транзакцій. Третім є впровадження систем моніторингу кіберзагроз у реальному часі, які дозволяють своєчасно виявляти спроби атак та запобігати їхньому розвитку. Крім того, банк активно використовує технології штучного інтелекту та машинного навчання для ідентифікації нетипових операцій, які можуть свідчити про шахрайство або спроби злому.

Важливим елементом кіберзахисту є також робота з персоналом та клієнтами. ПриватБанк впроваджує програми навчання співробітників щодо кібербезпеки, а також інформує клієнтів про правила безпечного користування онлайн-сервісами. Такий підхід формує «цифрову культуру безпеки», яка знижує ризики людського фактора. У поєднанні з технічними рішеннями це дозволяє створити комплексну систему захисту, що відповідає найкращим міжнародним практикам.

Сучасний фінансовий сектор переживає період значних трансформацій, обумовлених активним розвитком цифрових технологій, змінами споживчих очікувань та зростанням конкуренції як з боку традиційних банків, так і фінтех-компаній. У цьому контексті цифровізація управління фінансовою стійкістю стає не просто додатковим інструментом, а стратегічною необхідністю для підтримки стабільності та ефективності діяльності. Для ПриватБанку, одного з лідерів українського банківського ринку, впровадження цифрових рішень у процеси управління ризиками, контролю платоспроможності та оптимізації операційних витрат має особливе значення, оскільки дозволяє поєднати надійність фінансових показників з високою швидкістю реагування на зміни в ринковому середовищі.

Одним із ключових напрямів цифровізації є інтеграція аналітичних платформ великих даних у процеси управління фінансовою стійкістю. Використання технологій Big Data дозволяє банку більш точно оцінювати кредитні та операційні ризики, прогнозувати потенційні втрати і своєчасно вживати заходів для їх мінімізації. За допомогою аналітичних алгоритмів можна не лише обробляти великі обсяги інформації про клієнтів, ринки та економічні умови, а й виявляти приховані закономірності, що раніше були недоступні традиційним методам оцінки ризиків. Застосування машинного навчання та штучного інтелекту у прогнозуванні фінансових потоків дозволяє оптимізувати структуру активів і пасивів банку, підвищити точність оцінки ліквідності та капітальної достатності, а також швидше реагувати на зміни зовнішнього середовища.

Другим перспективним напрямом є розвиток інтегрованої системи управління кіберризиками та фінансовою безпекою. Цифрові канали обслуговування клієнтів, такі як Приват24 та інші електронні платформи, підвищують ефективність банківських операцій, проте одночасно створюють нові точки вразливості. Сучасні системи кіберзахисту, які включають моніторинг транзакцій у реальному часі, автоматизоване виявлення аномалій та багаторівневу аутентифікацію, забезпечують не лише безпеку операцій, а й стабільність фінансових показників. Високий рівень цифрового захисту підвищує довіру клієнтів і партнерів, що є важливим фактором для підтримки фінансової стійкості у довгостроковій перспективі.

Третім напрямом є цифровізація внутрішніх процесів управління ризиками та ресурсами. Впровадження електронного документообігу, автоматизованих систем бюджетування та планування дозволяє скоротити час на прийняття рішень і підвищити прозорість внутрішніх процесів. Використання інтелектуальних систем для моніторингу виконання фінансових планів і оцінки ефективності управлінських рішень сприяє більш точній та своєчасній корекції стратегій управління активами, зобов'язаннями та капіталом. Це, у свою чергу, забезпечує оперативне реагування на зовнішні

економічні та регуляторні зміни та зменшує ймовірність виникнення фінансових дисбалансів.

Четвертим аспектом є розвиток цифрових інструментів для підвищення ефективності управління ліквідністю та капітальною достатністю. Використання автоматизованих систем моделювання грошових потоків, прогнозування касових потреб та сценарного аналізу дозволяє банку оптимізувати структуру активів і пасивів, забезпечувати необхідний рівень ліквідності навіть у складних макроекономічних умовах і мінімізувати ризики неплатоспроможності. Цифрові рішення дозволяють не лише забезпечити відповідність нормативним вимогам Національного банку України, а й активно прогнозувати потенційні фінансові стреси та планувати превентивні заходи для їх нейтралізації.

Останнім важливим напрямом цифровізації є розвиток клієнтоорієнтованих платформ, які забезпечують глибший аналіз поведінки користувачів, прогнозування попиту на фінансові продукти та оптимізацію взаємодії з клієнтами. Інтелектуальні системи управління відносинами з клієнтами дозволяють підвищити якість обслуговування, оптимізувати процеси продажу та забезпечити ефективне управління доходами банку. Впровадження таких рішень не лише підтримує фінансову стійкість шляхом збільшення доходів і зменшення втрат, але й створює додаткову цінність для клієнтів, що підвищує їх лояльність і довгострокову взаємодію з банком.

Усі перераховані напрями цифровізації взаємопов'язані та утворюють комплексну стратегію, спрямовану на підвищення фінансової стійкості ПриватБанку. Їх ефективне впровадження дозволяє поєднати надійність і безпеку традиційних банківських механізмів з гнучкістю та оперативністю сучасних цифрових рішень, що забезпечує стабільність діяльності та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Таблиця 3.1

Динаміка показників фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» до та після впровадження запропонованих заходів (2024–2026 рр.)

Показник	2024 рік (факт)	2025 рік (план)	2026 рік (план)	Абсолютне відхилення 2026-2024	Тенденція
Норматив адекватності капіталу (H2), %	23,78	24,6	25,4	1,62	зростання
Рентабельність активів (ROA), %	5,29	5,7	6,1	0,81	зростання
Рентабельність капіталу (ROE), %	40,53	42	43,5	2,97	зростання
Інтегральний показник фінансової стійкості (за моделлю Журавльової Т.О.)	62,51	67	70,8	8,29	покращення

Джерело: розраховано автором на основі даних АТ КБ «ПриватБанк» та прогнозів після впровадження заходів з удосконалення управління.

Отже, цифровізація управління фінансовою стійкістю виступає не лише інструментом підвищення ефективності діяльності, а й стратегічним механізмом забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Для ПриватБанку реалізація цих напрямів відкриває можливості не лише для оптимізації внутрішніх процесів і підвищення доходності, а й для формування надійної та гнучкої системи управління ризиками, яка здатна адаптуватися до постійних змін у фінансовому середовищі. Таким чином, цифровізація стає фундаментальним елементом стратегічного управління, що забезпечує стабільність, ефективність і конкурентоспроможність банку в умовах сучасного ринку.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість є комплексним економічним явищем, яке характеризує здатність банку забезпечувати виконання своїх зобов'язань у довгостроковій перспективі, підтримувати ліквідність та прибутковість, а також протистояти негативним впливам зовнішніх і внутрішніх факторів. Вона виступає не лише показником фінансової безпеки банку, а й фундаментальним критерієм його ефективності та конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.

Важливим елементом забезпечення фінансової стійкості є правильне визначення та використання показників оцінки, які дозволяють комплексно аналізувати стан банку і своєчасно виявляти можливі ризики. До основних методів оцінювання належать аналіз ліквідності, платоспроможності, капітальної достатності, ефективності використання ресурсів та прибутковості. Регулярний моніторинг цих показників дозволяє банківському керівництву оперативно реагувати на зміни фінансового стану, коригувати управлінські рішення та приймати заходи щодо стабілізації діяльності банку.

В рамках нормативно-правового та інформаційного забезпечення управління фінансовою стійкістю визначено, що дотримання регуляторних вимог, стандартів фінансової звітності та використання сучасних інформаційних систем є необхідною умовою стабільної діяльності банку. Законодавчі та нормативні акти формують правову основу для організації управління ризиками, контролю за капітальною достатністю та виконання зобов'язань банку перед клієнтами та партнерами. Інформаційне забезпечення, у свою чергу, забезпечує своєчасний доступ до актуальних даних про стан активів, пасивів, ліквідності та ризиків, що дозволяє не лише підвищити ефективність управлінських рішень, а й забезпечити прозорість діяльності банку, що є важливим фактором довіри клієнтів і регуляторів.

Проведений аналіз діяльності АТ КБ «ПриватБанк» підтвердив, що фінансова стійкість банку формується під впливом багатьох внутрішніх та

зовнішніх факторів, а її забезпечення є ключовим завданням управлінської діяльності. Загальна характеристика банку показала, що його структура, портфель активів та клієнтська база дозволяють утримувати значну частку ринку та забезпечувати стабільний рівень доходів, що є необхідною умовою для підтримки фінансової стійкості. Дослідження організаційної та фінансової структури банку свідчить про наявність системного підходу до управління ризиками та контролю за ліквідністю, що забезпечує здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та партнерами навіть у складних економічних умовах.

Оцінка фінансової стійкості банку на основі ключових показників дозволила визначити, що банк демонструє високий рівень капітальної достатності та ліквідності, що забезпечує його здатність протистояти негативним впливам зовнішніх ризиків. Аналіз прибутковості, структури активів та пасивів, а також динаміки кредитного портфеля свідчить про ефективність внутрішньої політики управління ресурсами та кредитними ризиками. Водночас виявлено окремі напрями, де можлива оптимізація процесів, зокрема в управлінні операційними витратами та диверсифікації джерел доходів, що є важливим для підвищення загальної фінансової стійкості та зменшення вразливості банку до економічних шоків.

Аналіз факторів, що впливають на фінансову стійкість банку, показав, що її рівень залежить не лише від внутрішньої політики управління, а й від макроекономічних та регуляторних умов. Зміни процентних ставок, коливання валютного курсу, регуляторні вимоги до капітальної достатності та ліквідності безпосередньо впливають на фінансовий стан банку. Дослідження також підтвердило, що ефективна система ризик-менеджменту, яка інтегрує оцінку кредитних, операційних та ринкових ризиків, дозволяє банку своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища та підтримувати стабільність фінансових показників.

Використання платформи Приват24, електронного документообігу, систем аналітики та автоматизованого моніторингу операцій дозволяє

підвищити точність оцінки фінансових показників, оптимізувати внутрішні процеси та забезпечити своєчасне реагування на ризики. Цифровізація внутрішніх процесів також сприяє підвищенню прозорості та контролю за діяльністю підрозділів, що в свою чергу підвищує ефективність управління банком та його здатність підтримувати стабільний фінансовий стан.

Аналіз шляхів удосконалення управління фінансовою стійкістю комерційного банку дозволяє зробити висновок про необхідність комплексного підходу, який поєднує застосування сучасних методів управління, оптимізацію структури активів та пасивів, а також інтеграцію цифрових технологій і систем ризик-менеджменту. Впровадження сучасних методів управління фінансовою стійкістю сприяє підвищенню точності оцінки ризиків, своєчасності прийняття управлінських рішень та адаптивності банку до змін зовнішнього економічного середовища. Використання аналітичних моделей, автоматизованих систем прогнозування та інструментів Big Data дозволяє не лише підвищити ефективність управління активами і пасивами, а й забезпечити більш детальне планування грошових потоків та оцінку фінансових показників у реальному часі.

Раціональний розподіл ресурсів між різними видами активів, збалансоване управління депозитами та кредитним портфелем дозволяють забезпечити ліквідність та знизити ризики неплатоспроможності. Водночас ефективне управління пасивами, зокрема залученням довгострокових ресурсів та оптимізація витрат на обслуговування зобов'язань, сприяє підвищенню доходності банку та зміцненню його фінансових позицій.

Використання цифрових технологій у поєднанні з ризик-менеджментом відкриває нові можливості для підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю. Інтеграція електронних платформ, систем моніторингу та автоматизованого аналізу даних дозволяє банку швидко реагувати на ризики, контролювати виконання фінансових планів та забезпечувати прозорість управлінських процесів. Використання інноваційних рішень у сфері кібербезпеки, електронного документообігу та цифрових аналітичних

платформ підвищує надійність операцій та стабільність фінансових показників, що є критично важливим у сучасних умовах швидких змін на фінансових ринках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрос С.В. Механізм забезпечення фінансової стійкості як активний елемент у системі стабілізації кредитування і нарощення економічного потенціалу підприємств агропромислового виробництва. *Економічний вісник Одеського політехнічного університету*, №1(31), 2025. С. 5-16. URL: <https://economics.net.ua/ejorpu/2025/No1/5.pdf> (дата звернення 25.09.2025).
2. Береславська О., Кондаурова Д. Фінансова стійкість банків України в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*, №2(53), 2025. С.536-542.URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1284> (дата звернення 25.09.2025).
3. Вінниченко О. В., Громакова В. В. Теоретичні аспекти фінансової стійкості банку. *Бізнесінформ* № 5, 2020. С. 375-381. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-5_0-pages-375_381.pdf (дата звернення 25.09.2025).
4. Волкова В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку. URL: <https://jfub.donnu.edu.ua/article/view/6267> (дата звернення 25.09.2025).
5. Волкова Н.І. Фінансова стійкість банку: оцінка, моделювання та прогнозування. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць* №9-10 (286-287), 2021. С. 52-59. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/286-287/pdf/52-59.pdf> (дата звернення 25.09.2025).
6. Вольська С.П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 10, 2015. С. 178-181. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_10/43.pdf (дата звернення 25.09.2025).

7. Геращенко І.О. Напрямки підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю на підприємстві. *Вісник НТУ «ХПІ»* № 20(1296), 2018. С. 65-68. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162891110.pdf> (дата звернення 25.09.2025).
8. Дзюблюк О.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія. Тернопіль, 2009. 316 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/525/1/finansova_stiyk_bankiv_dzublusk.pdf (дата звернення 25.09.2025).
9. Довгаль Ю.С. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. *Фінансовий простір*, №1(17), 2015. С. 130-134. URL: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/360/356> (дата звернення 25.09.2025).
10. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету* 2010, № 1, Т. 1. С. 23-27. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2010_1_1/pdf/023-027.pdf (дата звернення 25.09.2025).
11. Єлецьких С.Я. Послідовність етапів процесу управління розвитком промислового підприємства з позицій забезпечення його фінансової стійкості. URL: <https://www.naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/viewFile/327/513> (дата звернення 25.09.2025).
12. Житар М. Стратегія управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах діджіталізації бізнес-процесів. *Економіка та суспільство*, (67), 2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4677> (дата звернення 25.09.2025).
13. Журавльова Т.О. Взаємодія банків та інших фінансових установ з підприємствами: теорія, методика і практична реальність: монографія. Дніпро:

Пороги, 2018. 460 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/items/3b17ea83-15f0-4b91-8925-5f1e5393332c> (дата звернення 25.09.2025).

14. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення 25.09.2025).

15. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення 25.09.2025).

16. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення 25.09.2025).

17. Зверяков М.І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 520 с. URL: http://digpub.chite.edu.ua/books/fin/upr_fin_stiykuctu.pdf (дата звернення 25.09.2025).

18. Зверяков М.І., Зверяков А.М. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2015. 418 с. URL: <https://dspace.oneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d39a973e-3c1a-4252-94c2-610f23bfb26a/content> (дата звернення 25.09.2025).

19. Іванов М. Управління фінансовою стійкістю підприємств пакувальної галузі в сучасних умовах: виклики та можливості. *Вчені записки Університету «КРОК»*, №3(75), 2024. С. 156–164. URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/761> (дата звернення 25.09.2025).

20. Ізюмська В., Нікульшина А. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка та суспільство*, (34), 2021. URL:

https://www.researchgate.net/publication/358587435_UPRAVLINNA_FINANSOVOU_STIJKISTU_PIDPRIEMSTVA (дата звернення 25.09.2025).

21. Кобрин Л.Й. Стратегії удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємства. *Наукові записки*, №2(63), 2021. С. 184-190. URL: <https://nz.uad.lviv.ua/media/2-63/19.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

22. Косарева І.П. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 23. 2018. С. 246-251. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/48.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

23. Косарева І.П., Бут А.С. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Молодий вчений*, № 4 (44), 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/158.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

24. Куцик П.О., Герєга О.В. Управління потенціалом фінансово-економічної стійкості та ефективності підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2023. 328 с. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Academy/2023/07/Kutsyk-Gerega_web.pdf (дата звернення 25.09.2025).

25. Максимова А.В. Оцінка фінансової стійкості банку: методичні підходи до аналізу та проблеми їх застосування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 8, 2014. С. 205-208. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_08/157.pdf (дата звернення 25.09.2025).

26. Марич М.Г. Оцінка фінансової стійкості комерційних банків України на сучасному етапі розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 17. 2017. С. 698-703. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/142.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

27. Масленніков Є.І. Механізм управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Ефективна економіка* № 1, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3928> (дата звернення 25.09.2025).
28. Минів Р.М., Табацкова Г.В., Молінський В.О. Сучасні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємств. *Актуальні питання економічних наук*, (14), 2025. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/756> (дата звернення 25.09.2025).
29. Міокова Г.І. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. *Наукові записки КНТУ*, вип. 11, ч.1, 2011. С. 12-15. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825095.pdf> (дата звернення 25.09.2025).
30. Нікольчук Ю.М. Організаційно-економічний механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку. *Вісник Хмельницького національного університету* 2020, № 1. С. 217-221. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/40.pdf> (дата звернення 25.09.2025).
31. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua> (дата звернення 25.09.2025).
32. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про обов'язкові економічні нормативи та інші вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами небанківських фінансових установ, які мають право надавати фінансові послуги з надання гарантій, та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/proekt_2021-12-24.pdf (дата звернення 25.09.2025).
33. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16> (дата звернення 25.09.2025).

34. Рейтинги АТ КБ «ПриватБанк» URL: https://standard-rating.biz/products_contract/onovleno-rejtingi-at-kb-privatbank-6 (дата звернення 25.09.2025).

35. Рисін В.В., Біда А.П. Фінансова стійкість банку: чинники та особливості забезпечення. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2021/3.pdf (дата звернення 25.09.2025).

36. Річний звіт за 2024 рік АТ КБ «ПриватБанк». URL: https://static.privatbank.ua/files/FinZvit2024.pdf?_gl=1*1bo8log*_gcl_au*Njc2MDkyMDc2LjE3NTU0MjY5OTk.*_ga*MTc2NjQwNjg5OS4xNzQ3MzQ0NDUx*_ga_C7N2L9YCQ9*cze3NTU0MjY5OTkkbzckZzEkdDE3NTU0Mjc3MzAkajM1JGwwJGgxMzk5NDk4NzY4 (дата звернення 25.09.2025).

37. Рудика В.І. Теоретичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства. *Інфраструктура ринку*. Випуск 19. 2018. С. 605-608. URL: https://www.market-infr.od.ua/journals/2018/19_2018_ukr/99.pdf (дата звернення 25.09.2025).

38. Семенча І.Є. Фінансова стійкість та стабільність у банківській діяльності: розмежування понять та аналіз дефініцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, випуск 32, 2020. С. 81-85. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/32_2020ua/15.pdf (дата звернення 25.09.2025).

39. Сидорчук І. Управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах розвитку економіки. *Modeling the development of the economic systems*, (1), 2025. С. 72–77. URL: https://www.researchgate.net/publication/389425260_UPRAVLINNA_FINANSOVOU_STIJKISTU_PIDPRIEMSTVA_V_SUCASNIH_UMOVAN_ROZVITKU_EKONOMIKI (дата звернення 25.09.2025).

40. Сітак І., Івахненко А. Управління фінансовою стійкістю в системі формування фінансової стратегії підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні*

науки), (3), 2021. С. 7–15. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/245982> (дата звернення 25.09.2025).

41. Смиковська А.С. Фінансова стійкість банку, її оцінка та шляхи підвищення. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/grushko_0009.pdf (дата звернення 25.09.2025).

42. Собчишин В.М., Дроботя Я.А. Управління фінансовою стійкістю підприємства: зміст, етапи та напрями. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*, 2019, № 6. С. 121-129. URL: <http://efm.vsau.org/storage/articles/December2019/rSVm9uwqbAsmFbJ1lrwH.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

43. Статистика НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення 25.09.2025).

44. Статут АТ КБ «ПриватБанк». URL: https://static.privatbank.ua/files/Statut_PrivatBank.pdf?_gl=1*n3covt*_gcl_au*Njc2MDkyMDc2LjE3NTU0MjY5OTk.*_ga*MTc2NjQwNjg5OS4xNzQ3MzQ0NDUx*_ga_C7N2L9Ycq9*czE3NTU0MjY5OTkkbzckZzEkdDE3NTU0MjcwNjUkajYwJGwwJGgxMzk5NDk4NzY4 (дата звернення 25.09.2025).

45. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць. Вінниця: ВНТУ, 2024. 407 с. URL:

https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11329/Гринюк_Методологічні%20засади%20управління%20фінансовою%20стійкістю%20підприємств.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 25.09.2025).

46. Телишевська Л.І. Оцінювання фінансової стійкості банків як елементу управління. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 8. 2015. С. 986-990. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/207.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

47. Турчак В.В. Управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах. *Подільський науковий вісник* № 2 (30), 2024. С. 47-52. URL:

https://pnv.in.ua/images/Magazine/2_2024/Turchak_Yevas_Martyniuk.pdf (дата звернення 25.09.2025).

48. Цюпа А.В. Формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Наукові записки*, вип. 12, част. 2. С. 45-48. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/3eabcc37-2bba-4b72-a64c-14c9d746f8fd/content> (дата звернення 25.09.2025).

49. Шелевер А.М. Основні проблеми та рекомендації щодо покращення фінансової стійкості банків. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/303.pdf> (дата звернення 25.09.2025).

Фактори, що впливають на фінансову стійкість банків

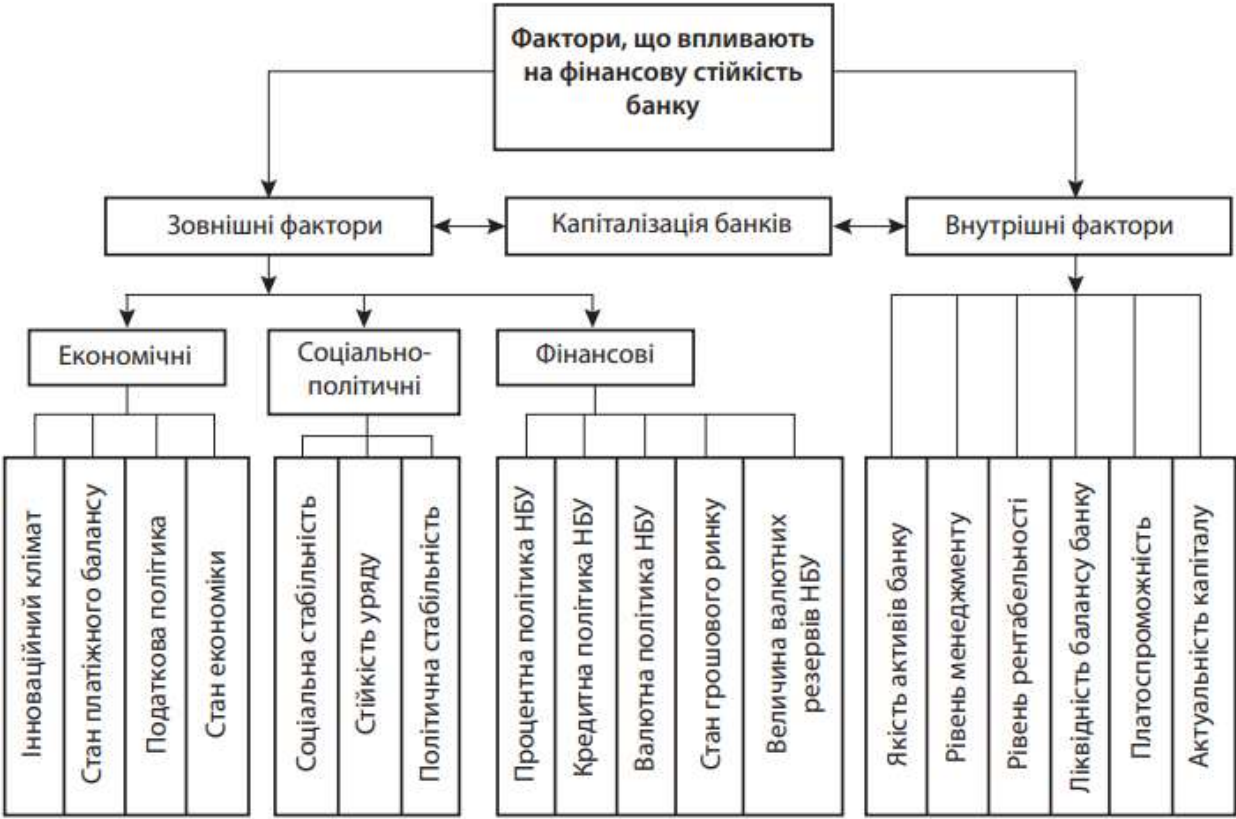

Рисунок А.1 – Фактори, що впливають на фінансову стійкість банків
(Вінниченко О. В., Громакова В. В.)

Механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку

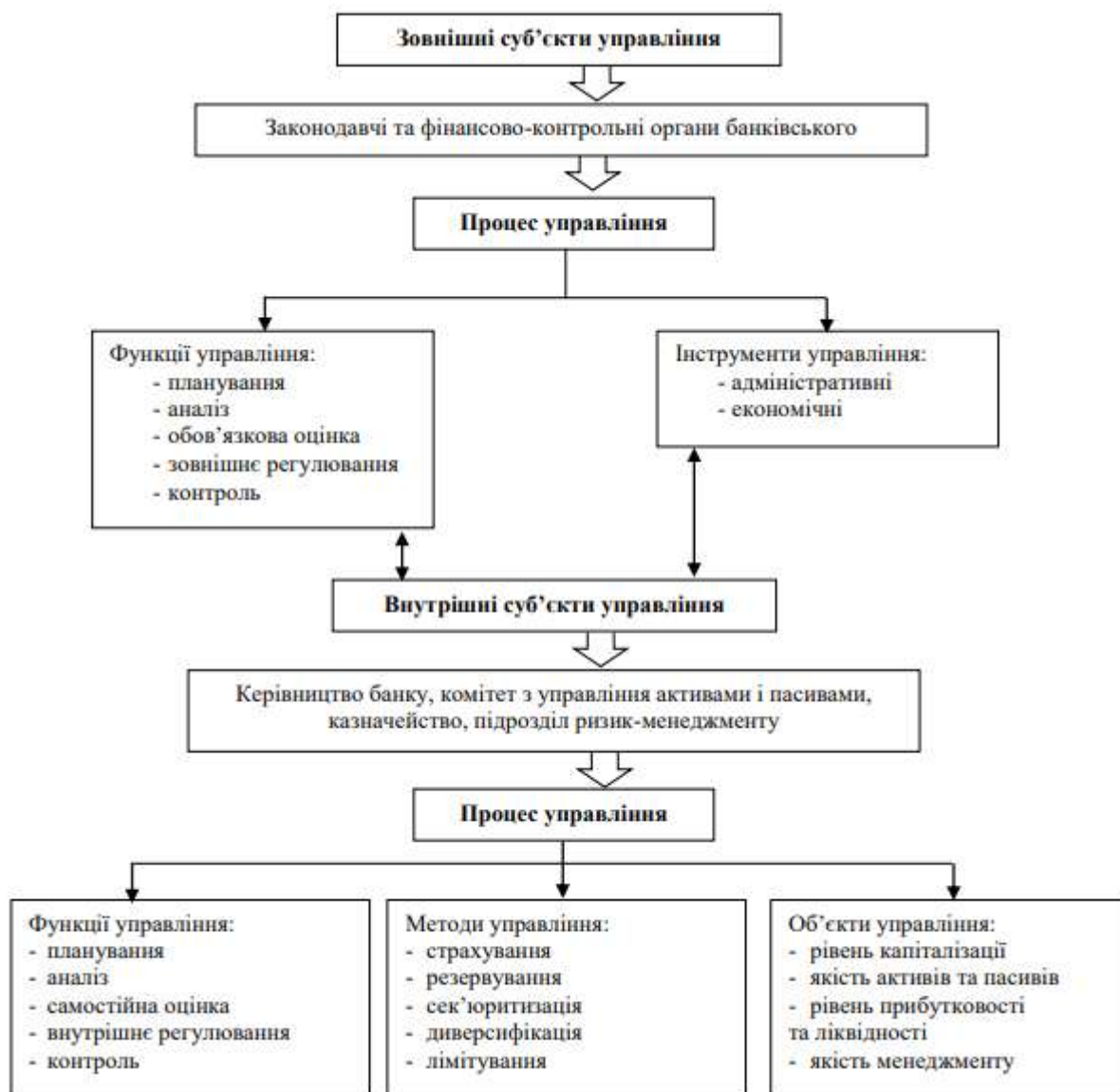
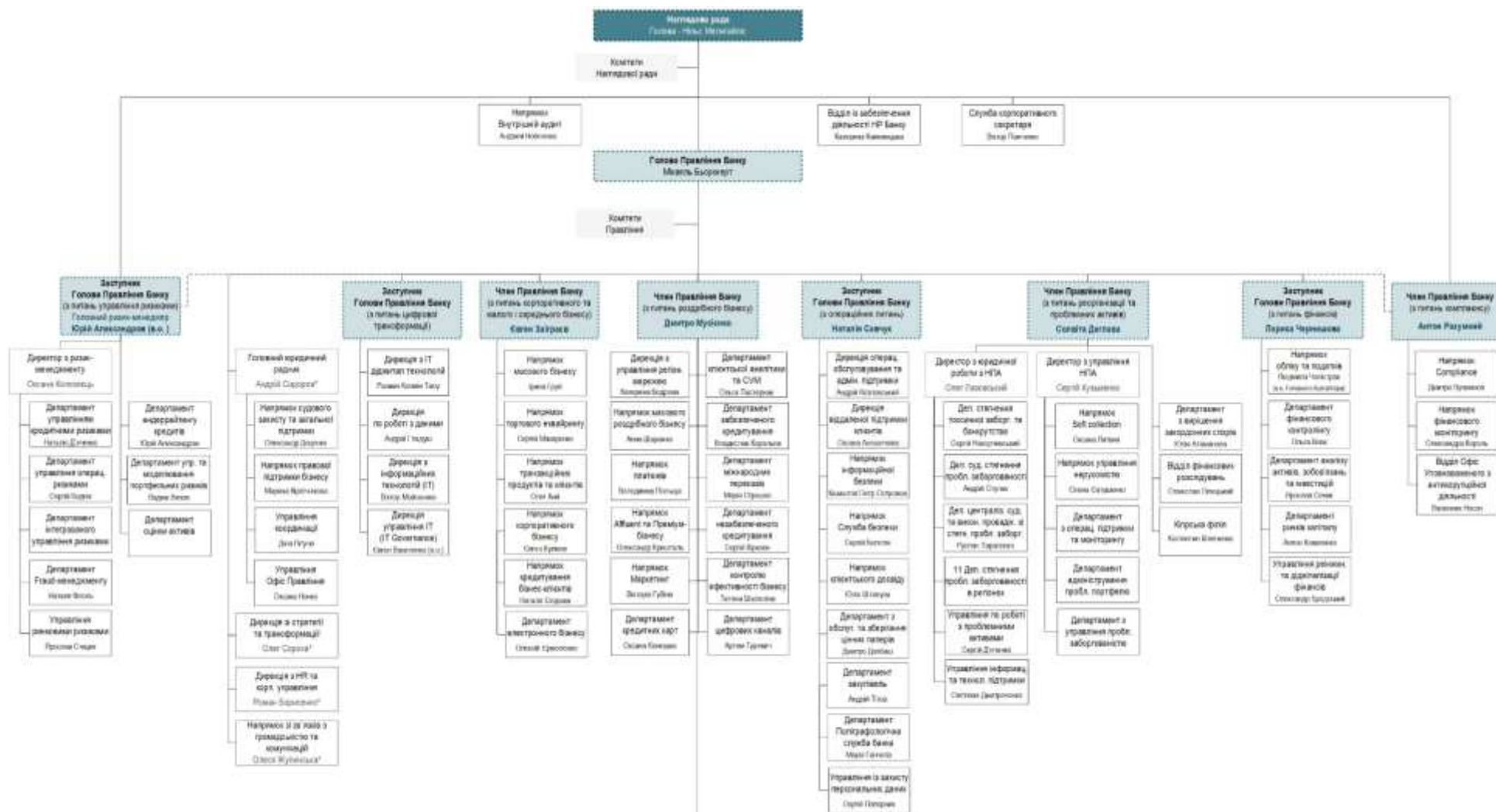

Рисунок Б.1 – Механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку (Нікольчук Ю.)

Нормативна база
Господарство, образование

Фінансова звітність Приватбанку за 2020-2024 рр.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2024	31 грудня 2023
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	151 768	152 282
Кредити та аванси банкам	7	86 589	134 237
Кредити та аванси клієнтам	8	112 761	92 019
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		375 094	271 847
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	110 699	100 376
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	204 240	171 471
- за амортизованою собівартістю	9	60 155	-
Поточні податкові активи	26	4	4
Інвестиційна нерухомість	10	2 005	2 340
Основні засоби	11	5 173	5 127
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 972	1 563
Відстрочені податкові активи	26	1 629	1 952
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	13 496	9 493
Інші нефінансові активи	13	9 932	9 094
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	14	1 008	20
Загальна сума активів		761 461	680 008
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	15	621 596	555 525
Інші залучені кошти	16	6 199	2 630
Поточні податкові зобов'язання	26	21 553	25 790
Інші фінансові зобов'язання	17	4 072	3 038
Забезпечення у т.ч.:	18	6 013	5 438
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 046	1 111
- інше забезпечення		4 967	4 327
Інші нефінансові зобов'язання	19	2 884	2 741
Загальна сума зобов'язань		662 317	595 162
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	20	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	2 558	(1 741)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	20	14 847	12 959
Накопичений дефіцит		(136 518)	(144 629)
Загальна сума власного капіталу		99 144	84 846
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		761 461	680 008

Затверджено до виходу в Акти за 18 березня 2025 року.

Карл Мікаелс, Виконавчий
Голова Правління

Л. П. Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань
фінансів)

Л. П. Чаністрак
В. о. Головного бухгалтера

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2024 рік	2023 рік
Процентні доходи в т.ч.:		77 594	66 238
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	21	72 893	61 614
- інші процентні доходи	21	4 701	4 624
Процентні витрати	21	(10 706)	(6 616)
Чистий процентний дохід		66 888	59 622
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	22	(2 072)	(4 588)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		64 816	55 034
Комісійні доходи	23	46 602	41 589
Комісійні витрати	23	(18 834)	(17 150)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		5 497	10 174
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		(3 201)	(1 076)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 093	1 266
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	10 298	4 648
Чистий прибуток (збиток) від операцій з об'єктами інвестиційної нерухомості		41	185
Витрати на виплати працівникам		(12 454)	(10 552)
Амортизаційні витрати	11	(2 731)	(2 175)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	24	(11 341)	(10 946)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	18, 24	(608)	194
- адміністративні та операційні витрати	24	(10 732)	(11 140)
Інші доходи	25	1 619	2 173
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(376)	(407)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		81 004	72 766
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	26	(40 863)	(35 001)
Прибуток за рік		40 141	37 765

Затверджено до випуску та підписано 18 березня 2025 року.

Карл Мікаель Бюрнерт
Голова ПравлінняІрина Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)Л. П. Чагістрак
В. о. Головного бухгалтера

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		64 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 238	43 686
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 614	38 905
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 616)	(3 768)
Чистий процентний дохід		59 622	39 918
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 396)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		55 034	24 522
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(1 076)	(7 760)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 266	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 552)	(10 096)
Амортизаційні витрати	11	(2 175)	(1 970)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 946)	(10 473)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 140)	(9 588)
Інші доходи	24	2 173	2 815
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 766	34 672
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(35 001)	(4 474)
Прибуток за рік		37 765	30 198

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	8	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 064	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 388	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	16	2 271	1 785
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резерви та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(5 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 780)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 484
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збиток) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на оплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як 31 грудня 2019 (як рекласифіковано) рекласифіковано)	
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери з т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	86 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	15	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резерви та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бонд
 Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 854	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 870	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 061)
Чистий процентний дохід		29 317	21 802
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 809)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		28 461	19 793
Комісійні доходи	19	35 057	27 649
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 866)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(256)
Витрати на виплати працівникам		(8 904)	(8 192)
Амортизаційні витрати		(2 183)	(1 791)
Частка прибутку (збитку) асоційованих підприємств та спільних підприємств, облік яких ведеться за методом участі в капіталі		-	(124)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 348)	(16 681)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	15, 20	8 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 812)	(8 142)
Інші доходи		1 296	1 200
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 067	24 296
Витрати на оплату податку (доходи від повернення податку)	21	(17)	6
Прибуток за рік		35 050	24 302

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бьох
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Криворізький національний університет

Кафедра фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку

ВІДГУК

на кваліфікаційну (магістерську) роботу

за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Здобувача Троцюк Володислава Юрійовича

Тема кваліфікаційної (випускної) роботи: Управління ризиками банківської діяльності

Обсяг роботи: 98 с., 13 табл., 8 рис., 4 додатків.

1. Актуальність теми: Вирішення даної проблеми дозволяє суттєво підвищити конкурентоспроможність банку

2. Відповідність змісту роботи вибраній темі та ступінь її розкриття: Зміст роботи відповідає вибраній темі дослідження

3. Характеристика рівня теоретичної підготовки, вмінь і навичок здобувача: На високому рівні

4. Оцінка самостійності виконання выпускної роботи: Високого рівня

5. Дисциплінованість здобувача в роботі, відвідування ним запланованих консультацій та виконання рекомендацій керівника: Зразкова

6. Позитивні сторони роботи, її практичне значення, наявність елементів новизни: Аналітично-дослідницький аспект роботи

7. Недоліки і зауваження по роботі: 1. Більш предметно потрібно було розкрити аспекти економ. сутності. 2. В пункті 3.2. робота потрібно було не тільки критично представити наявні дані, а й запропонувати альтернативні варіанти. 3. Загальні висновки по роботі: ми аналізували ситуацію, а не надали їй кінцевої кількісної оцінки.

Робота рекомендована до захисту
Рекомендована оцінка роботи: « Відмінно » 98 балів

Науковий керівник А.М. Бузун 11 " 12 20 25 р.
підпис посада, прізвище, ініціали

Криворізький національний університет

Кафедра фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну (магістерську) роботу

за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Здобувача Грозенко Владислава Юрійовича

Тема кваліфікаційної (випускної) роботи: Управління фінансовою смітністю комерційного банку

Обсяг роботи: 88 с., 13 табл., 8 рис., 4 додатків.

1. Актуальність теми: Фінансова смітність банку є важливою складовою функціонування банківської системи

2. Відповідність змісту роботи вибраній темі та ступінь її розкриття:

Вміст роботи відповідає обраній темі, але бажано поглибити управління

3. Позитивні сторони роботи, її практичне значення, наявність елементів новизни:

Застосовано меморандум щодо вивчення міжбанківської діяльності фінансової смітності

4. Недоліки і зауваження по роботі: Багато висвітлено лише управління як з теоретичної так і з практичної точки зору

5. Загальні висновки по роботі: Робота рекомендаційна до застосування

Рекомендована оцінка роботи: « добре » 88 / B

Рецензент Г.Г. Гавриш посада, прізвище, ініціали зав.каф. Грозенко В.Ю. 11.12 2015 р.

Протокол аналізу звіту подібності науковим керівником

Заявляю, що я ознайомився (-лась) з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор: Владислав ТРОЦЕНКО

Співавтор:

Назва: Управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Науковий керівник: Анатолій ТУРИЛО

Підрозділ: Кафедра фінансів, суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку

Коефіцієнт подібності 1: 3.4%

Коефіцієнт подібності 2: 0.3%

Мікропробіли: 0

Заміна букв: 3

Інтервали: 0

Білі знаки: 0

Дата створення звіту: 2025-11-29 20:58:20.0

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

☒ Запозичення, виявлені в роботі є законними і не є плагіатом. Рівень подібності не перевищує допустимої межі. Таким чином робота незалежна і приймається.

☐ Запозичення не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей. Таким чином робота повертається на доопрацювання.

☐ Виявлено запозичення і плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції), як передбачувані спроби укриття плагіату, які роблять роботу невідповідною вимогам законодавства (Ст. 32. ЗУ Про вищу освіту, пункт 3.1, Ст. 42. ЗУ Про освіту) та вимог НАЗЯВО (Критерій 5), а також кодексу етики і процедур. Таким чином робота не приймається.

Обґрунтування:

*Робота рекомендується
до захисту*

Дата 11.12.2025

експерт

Турило А.М.

Протокол аналізу звіту подібності

Комісія з академічної етики кафедри відзначає, що ознайомилась з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату StrikePlagiarism.com щодо роботи:

Автор: Владислав ТРОЦЕНКО

Співавтор:

Назва: Управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Координатор: Анатолій ТУРИЛО

Підрозділ: Кафедра фінансів, суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку

Коефіцієнт подібності 1: 3.4%

Коефіцієнт подібності 2: 0.3%

Мікропробіли: 0

Заміна букв: 3

Інтервали: 0

Білі знаки: 0

Дата створення звіту: 2025-11-29 20:58:20.0

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- ☒ виявлені в роботі запозичення є сумнійними і не мають ознак плагіату. Тому дослідження визнається самостійним і допускається до захисту;
- ☐ виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але наявна надмірна їх кількість викликає сумніви щодо змістової цінності дослідження та авторської самостійності. Тому дослідження має підлягати редагуванню з метою обмеження запозичень;
- ☐ виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату, або містять навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. Відповідно, дослідження не може бути допущене до захисту.

Обґрунтування:

Робота не має ознак плагіату

15.12.2025

(дата)

15.12.2025

(підпис)

(підпис)

(підпис)

С.В. Коромченко Р.В.

(ініціали та прізвище члена комісії)

(ініціали та прізвище голови комісії)

Кашубіна І.В.

Ознайомлений:

В.Ю. Троценко

(підпис)

В.Ю. Троценко

(ініціали та прізвище автора роботи)

Заява студента про оригіальність роботи

Троценко Владислав Юрійович

ГПБ студента

Номер залікової книжки _____

Засвідчую, що кваліфікаційна робота на тему «Управління фінансовою стійкістю комерційного банку»

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

була підготовлена виключно мною і не порушує авторські права третіх осіб відповідно до закону про авторське право, повністю або частково не була використана як основа для отримання диплома про вищу освіту або науковий ступінь мною або іншою особою.

Представлена мною для перевірки електронна версія збігається із друкованим примірником.

Підтверджую, що був(ла) проінформований(на) про права та обов'язки здобувача вищої освіти Університету та правила, що стосуються перевірки оригіальності наукових робіт. Згоден(на) на обробку моєї письмової роботи й архівування цієї роботи в базі даних відповідно антиплагіатних правил і процесів Університету.

З Положенням про академічну доброчесність у ДВНЗ "Криворізький національний університет" ознайомлений(на)

15.12.2025

(дата)

(підпис)

В.Ю. Троценко

(ініціали та прізвище автора роботи)